

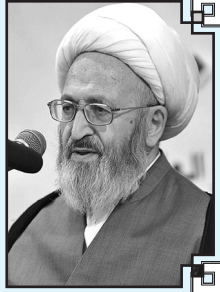
«...دعواهای ما دعوایی نیست که برای خدا باشد ... همه ما از گوشمان بیرون کنیم که دعوی ما برای خدا است ما برای مصالح اسلامی دعا می‌کنیم... دعوی من و شما و همه کسانی که دعا می‌کنند همه برای خودشان است...»

امام خمینی (ره) - صحیفه امام، جلد ۱۴ صفحه ۴۷۹

سپاهی الهی زحمت

حضرت آیت الله سبحانی:
امروز دفاع از
حقانیت اهل بیت
بر حوزویان واجب
عینی است

سال سی و هشتم ♦ شماره ۳ ♦ شماره مسلسل ۱۵۴۵ ♦ نیمه اول اردیبهشت ماه ۱۳۹۶ ♦ قیمت: ۵۰۰ تومان ♦

علامه حاج میرزا خلیل کمره‌ای؛ عالمی بزرگ و ژرف اندیش

اشاره: اخیراً کتابی در احوال و اندیشه‌های آیت الله علامه حاج میرزا خلیل کمره‌ای (قدس سره) بر اساس خاطرات حجت الاسلام والمسلمین حاج شیخ ناصرالدین کمره‌ای و تألیف دکتر کامیار صداقت ثمر حسینی توسط نشر فرهنگ مشرق زمین و با همکاری مرکز اسناد فرهنگی آسیا - پژوهشگاه علوم انسانی مطالعات فرهنگی به چاپ رسیده است. گفتنی است این کتاب نخستین جلد از مجموعه تاریخ شفاهی طلایه داران وحدت اسلامی می‌باشد. استاد سیدهادی خسروشاهی به درخواست مؤلف، مقدمه‌ای بر این کتاب نوشته‌اند که در ادامه آن را نقل می‌کنیم:

این کتاب که به نوشته مؤلف محترم، چهارمین مجلد از مجموعه هفتادمین سالگرد تأسیس دارالتقرب و اولین گام در نگارش تاریخ شفاهی طلایه داران وحدت اسلامی است، به تبیین احوال و شخصیت و آثار اندیشه‌های بزرگ مرد عرصه‌های دین، علم، فلسفه و اخلاق، مرحوم آیت الله علامه حاج میرزا خلیل کمره‌ای می‌پردازد و در اصل، تک نگار ماندگاری است که در خصوص یکی از بزرگ مردان عرصه فکر و قلم و بیان ایران، به تبیین و ایضاح‌هایی ارزشمند دست زده است.

ادامه در صفحه ۲

باید به گونه‌ای عمل کنیم که در خور و شایسته سرزمین نور باشد و این سرزمین که در دل خود بزرگانی پرورش داده، صنع و ساخته دست بشر نیست و قدرتی مافوق، این عظمت را در این نقطه به نام همدان تثبیت کرده است.

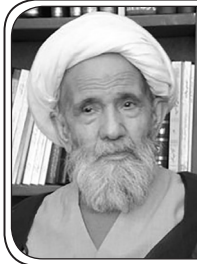
سیدکاظم اکرمی مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان همدان نیز به عمل در کنار فعالیت‌های علمی دکتر احمدی اشاره کرد و یادآور شد: از معرفی ایشان در صدر اسامی طرح برنامه تغییرات بنیادین نظام آموزش و پرورش در مجلس دوم یاد کرد و دکتر احمدی ملایری را اسلام شناس و آگاه به فلسفه غرب برشمرد و گفت: در تغییر بنیادین آموزش و پرورش کار ایشان از میانی انسان شناسی قرآنی گرفته شده که هدف تربیت انسان‌هایی مسلمان و میهن دوست بود و برای گزینش معلمان نکات ارزنده‌ای داشت که در سند تحول نیامده است. در پایان سومین اردیبهشت مفاخر استان در نکوداشت آیت الله دکت احمد احمدی از ایشان با اهدای لوح یادبود تجلیل شد.

طه محمدی بپذیرند و یا اجابت نکنند، کار خودمان را خواهیم کرد و آیین نکوداشتی برای ایشان برگزار می‌کنیم.

محمد ناصر نیکبخت عظمت استان همدان در تاریخ، فرهنگ، ادب و فلسفه را یادآور شده و از بوعلی سینا به عنوان نام‌آور گذشته همدان تا دکتر احمدی ملایری در عصر حاضر یاد کرده و آنان را افتخاری برای منطقه و سرزمین ایران بزرگ اسلامی دانست. وی به تدوین ۱۲۰ جلدی دانشنامه استان با هدف شناسایی نام‌آوران خطه همدان اشاره و از چاپ ۴۰ جلدی آن خبر داد و گفت: سال ۹۴ به نام میرسیدعلی همدانی، سال ۹۵ به نام سیدجمال الدین اسدآبادی نامگذاری شد و امسال نیز به نام باباطاهر عریان همدانی نامگذاری شده و امیدواریم در حد شأن این بزرگان ادای وظیفه کرده باشیم.

نیکبخت با بیان اینکه تاریخ بلند و پیشینه ارزشمند استان همدان، وظیفه‌ای سنگین و تکلیفی محرز بر دوش مدیران ارشد گذاشته، افزود:

آیت الله قبله‌ای
عارفی بود که هیچ
منیتی در ایشان
دید نمی‌شد

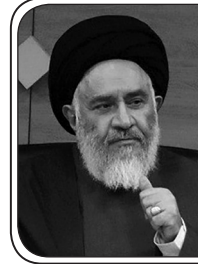
صفحه ۸

دغدغه ایران
مقابله با
هجمه‌های
اسلام‌هراسی است

صفحه ۳

آیت الله محقق داماد:
ایران توان
ساخت «نظام
حقوقی جهان
اسلام» را دارد

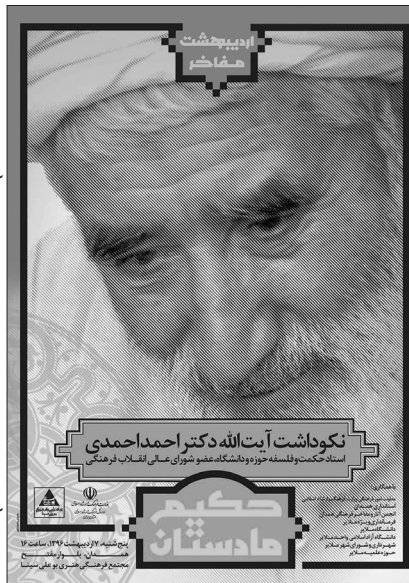
صفحه ۳

نگرشی به
ظرفیت‌های
تقریبی مصر
والازهر

صفحه ۶

تجلیل از مقام علمی و پژوهشی آیت الله دکتر احمد احمدی

نکوداشت آیت الله دکتر احمد احمدی

استاد حکمت و فلسفه حوزه و دانشگاه علوم شورای عالی انقلاب فرهنگی

کتابخانه

کتابخانه

کتابخانه

کتابخانه

کتابخانه

کتابخانه

کتابخانه

کتابخانه

کتابخانه

کتابخانه

کتابخانه

کتابخانه

کتابخانه

کتابخانه

کتابخانه

آیین نکوداشت حکیم مادستان به مقام علمی و پژوهشی آیت الله دکتر احمد احمدی تعلق داشت.

سیدهادی حسینی معاون وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در این آیین آیت الله دکتر احمد احمدی را فرزند برومند ملایر خوانده و وی را به عنوان ستاره‌ای درخشان در آسمان تاریخ بشریت معرفی کرد.

او با اشاره به این‌که سرزمین همدان، سرزمین دانایان است به بزرگان گذشته همدان همچون بوعلی سینا، میرسیدعلی همدانی و سیدجمال الدین اسدآبادی اشاره کرد و افزود: آیت الله احمد احمدی استاد فلسفه و عالم به علم زمانه است. وی با اشاره به کارنامه دکتر احمدی از عضویت در شورای عالی انقلاب فرهنگی از سال ۶۲، تأسیس دانشگاه تربیت مدرس، تربیت دانشجویان در حوزه و دانشگاه، او را ستاره فروزان در جهان تاریخ بشر برشمرد و بیان کرد: در جهانی که شاهد کمربند و کمسود شدن مکارم اخلاقی در آن هستیم، ایشان متخلق به آداب و اخلاق در جهان پرمشغله امروز است. رئیس انجمن حکمت و فلسفه ایران نیز در این آیین به برگزاری بزرگداشت بزرگان و مفاخر و درس‌آموزی و سرمشق گرفتن جوانان و نسل جدید از مفاخر اشاره و به لزوم سال‌ها رنج و کوشش شبانه‌روزی برای به دست آوردن عظمت و بزرگی و مقامی همچون آیت الله احمد احمدی تاکید کرد. غلامرضا اعوانی به اهمیت و جایگاه و سهم استادان و رعایت اخلاق و ادب حضور نزد دکتر احمدی اشاره کرد و افزود: ۳۰ سال از تأسیس رشته فلسفه در دانشگاه تهران می‌گذرد که حاصل آن تربیت و پرورش بزرگانی است که هریک در فرهنگ سهم بسزایی دارند.

وی در ادامه با اشاره به برخی صفات دکتر احمدی ملایری گفت: تدبیر، متشرع بودن، اخلاص، مجاهدت در همه زمینه‌های اخلاقی و علمی، نظم و انضباط، امانت در مصارف مالی، علاقه‌مندی به تحقیق علمی، جمع بین منقول و معقول، جمع معارف عقلی و نقلی، جمع بین علوم حوزوی و دانشگاهی و جمع بین علوم قدیم و جدید است.

رئیس انجمن حکمت و فلسفه ایران افزود: افرادی همچون دکتر احمدی که عالم به علوم باشند در جهان امروز کم هستند و حوزه و دانشگاه نیازمند حضور آنان است.

وی با بیان این‌که تالیفات نقدگونه آیت الله احمد احمدی در فلسفه غرب و اسلامی به دلیل محکم بودن علمی ایشان در علوم قدیم و جدید، بسیار ذیقیمت است، به خدمات وی در اسلامی کردن دانشگاه‌ها اشاره و افزود: تأسیس دانشگاه تربیت مدرس با هدف فراگیری تمام علوم در کنار دید اسلامی داشتن،

ادامه از صفحه اول

اهمیت این کتاب از آن روست که تا امروز، غیر آنچه به کوشش فرزند آیت‌الله کمره‌ای، حجت الاسلام و المسلمین ناصرالدین کمره‌ای با عنوان «یادنامه» در اولین سالگرد ارتحال ایشان در سال ۱۳۶۳ منتشر کرد، کتاب مستقل دیگری درباره زندگی، شخصیت و آراء و اندیشه‌های مرحوم آیت‌الله حاج میرزا خلیل کمره‌ای به قلم نیامده است و تا آنجا که حقیر اطلاع دارم، حق یکی از مردان بزرگ دین و دانش ایران در قرن اخیر نه تنها ادا نشده است، بلکه حق این است که بگوییم بر زمین مانده و مغفول افتاده است. در واقع، به یک اعتبار آیت‌الله کمره‌ای از گمنامان تاریخ معاصر است و با اینکه مردی بزرگ و عالمی ارزشمند و کم مانند بود، کار و تحقیق «مستقلی» پیرامون او صورت نگرفته است تا بتوان به آن اشاره و اشعار داشت. بی‌شک این نقصی از نقص‌های تاریخ نگاری معاصر ماست که با وجود نهادهای فراوان و مراکز و مؤسسه‌های گسترده و زیاد از حد، درباره بزرگ‌مردانی که دارای سوابق طولانی علمی و فکری بوده است و در حساس‌ترین برهه‌های تاریخ معاصر در شاخه دین و فقاقت حضور داشته و منشأ اثر بوده و جایگاه رفیعش در برخی از عرصه‌های تاریخ معاصر کاملاً غیر قابل انکار است، دفتری برای خواندن پدید نیامده باشد. خوشبختانه این نقیصه چشمگیر با تألیف این کتاب ارزشمند و تحقیقات مفید و به جایی که جناب آقای دکتر کامیار صداقت ثمرحسینی انجام داده‌اند، برطرف شده و جای خوشحالی است که بحمدالله رساله‌ای مفید و قابل اعتنا درباره یکی از خدمتگزاران صادق و خالص و برجسته تشیع و ایران فراهم آمده است که امید است برای اهل تحقیق و پژوهشگران این عرصه‌ها مفید باشد و پاسخگوی سئوالات متعددی باشد که قاعدتاً در جای جای تاریخ معاصر وجود دارد و پاسخگویی به آن‌ها در رفع ابهام‌ها و برطرف شدن اشکال‌ها و از بین رفتن مجهول‌ها، لاجرم مؤثر خواهد افتاد. من در سال‌های جوانی افتخار داشتم که با آثار عالم بزرگ آیت‌الله حاج میرزا خلیل کمره‌ای آشنا شوم و خود معظم له را هم از نزدیک بشناسم و جزو ارادتمنداناش باشم. توفیق زیارت ایشان به دفعات نصیب این جانب شد که در پایان این مقدمه به آن اشاره خواهم کرد و خواهم گفت که چگونه در حضور آیت‌الله سید محمود طالقانی، توفیق یار می‌شد که آن عالم جلیل را در روزهای آمدن به تهران از نزدیک زیارت کنم و در منزل مرحوم حاج موسی ابریشمچی، مستمع گفتارها و بیانات ارزشمند آن دین‌شناس ارزنده باشم.

چه می‌توان گفت درباره عالمی که در تمام عمر، پیوسته در مرزهای تلاش و کوشش و اخلاص قدم زده است؟ چه می‌توان گفت درباره عالم عزیز که جزو زبندگان طبقه اهل علم و تحقیق بود و از هیچ تلاشی برای شناساندن دین حق و اعلام پیام آن به اهلش و کنار زدن پرده‌های جهل و زدودن اختلافات تاریخی فروگذاری نکرد؟ تأمل در زندگی و آراء و اندیشه‌های آیت‌الله حاج میرزا خلیل کمره‌ای، چهره عالم ارزشمند و زمان‌شناسی را در برابر ما قرار می‌دهد که از مصادیق «علمای ربانی» و «علمای عامل» است و در برابر او جز با زبان احترام نه چیزی می‌توان گفت، نه می‌توان چیزی نوشت.

با توجه به اینکه زندگی نامه مرحوم آیت‌الله کمره‌ای و سوانح حیات و خاطرات ایشان در این کتاب به صورت دقیق و مفصل ذکر شده است،

علامه حاج میرزا خلیل کمره‌ای؛ عالمی بزرگ و ژرف اندیش

علت حضور در این هیئت و سفرهایی که همراه دوستان دیگر به قم می‌کرد، شخصاً دیدارهای مکرری با او داشتم. در همین دیدارها و گفتگوها بود که او به من خبر می‌داد که آیت‌الله کمره‌ای در روزهای جمعه در منزل او درس تفسیر قرآن یا جلسه شرح نهج البلاغه دارد. البته این جلسه عام نبود، بلکه صرفاً چند نفر از خواص در آن حضور می‌یافتند و می‌توانستند از افاضات آیت‌الله کمره‌ای بهره‌مند شوند.

پاتوق این جانب به تهران که می‌رسیدم، منزل حاج احمد آقا ابریشمچی برادر حاج موسی بود که با چند باب خانه فاصله، منزل او قرار داشت و من هر وقت به تهران می‌آمدم، همراه مرحوم حاج احمد آقا ابریشمچی به منزل مرحوم حاج موسی می‌رفتم. حاضرین با صبحانه ساده نان و پنیر و چایی پذیرایی می‌شدند و سپس آیت‌الله کمره‌ای افاضه می‌کردند و حضار استفاده می‌کردند و بهره می‌گرفتند. از جمله کسانی که من شاهد بودم در این جلسه همیشه حضور داشت، آیت‌الله سید محمود طالقانی بود که با تواضع ذاتی و ادب و ویژه در کنار آیت‌الله کمره‌ای می‌نشست و با دقت به بیانات ایشان گوش می‌داد و البته گاهی هم طبق روش حوزوی، جملاتی در نقد یا تأیید آیت‌الله کمره‌ای بیان می‌کرد، اما در کل سکوت مطلق بود و فقط گوش می‌داد.

البته آیت‌الله طالقانی در همان برهه خود درس تفسیر قرآن در مسجد هدایت داشت ولی از تلمذ و افزودن علم و آموختن مسائل جدید از «افواه الرجال» ابایی نداشت و متواضعانه در جلسه‌ای که ناطقش آیت‌الله کمره‌ای بود شرکت می‌کرد که نکته قابل تأملی است. به خاطر دارم در این مجلس، آیت‌الله کمره‌ای چندین جلسه درباره آفرینش آسمان و زمین و خلقت موجودات گوناگون با استناد به مطالب نهج البلاغه بیاناتی را عنوان کرد که بسیار جالب و قابل استفاده بود و البته بعضی از آن مطالب، بعدها در تألیفات ایشان نقل شده که در این کتاب هم مورد اشاره قرار گرفته است.

خوب به خاطر دارم که در یکی از جلسات، آیت‌الله کمره‌ای درباره منشأ و علت تکاثر و ثروت‌اندوزی از دیدگاه امام علی علیه السلام و مفساد حاصله آن در جامعه بشری مطالبی را بیان کرد و از مسئله فقر و غنا صحبت کرد و توضیحات ارزشمندی درباره مفساد ثروت‌اندوزی بیان داشت. آن مرحوم بر این فرمایش حضرت علی علیه السلام تکیه داشت که جمع‌آوری ثروت توسط عده‌ای، بالضروره موجب فقر و بدبختی در میان افراد دیگر جامعه می‌گردد و تکیه کلامش هم این جمله حضرت علی علیه السلام بود که «ما رایب نعمة موفورة آلا و لایه حق مضیع» در هیچ کجا ثروت انباشته‌ای ندیدم مگر اینکه در کنار آن حق دیگری پایمال شده و ضایع شده است.

در مطرح شدن این قبیل مسائل، آیت‌الله طالقانی هم به عنوان مؤید، به آیات و روایات مرتبط دیگر اشاره می‌کرد که در این زمینه وارد شده است.

... این جلسه هفتگی تقریباً خصوصی، سالیان درازی ادامه داشت و سرانجام با پیش آمدن مسائل خاص در جامعه و پیدایش آشوب و اخلاص، جلسه علمی. فرهنگی آیت‌الله کمره‌ای در منزل حاج موسی تعطیل شد. از غریب روزگار آنکه در این جلسه که ذکرش گذشت دو تن از فرزندان حاج موسی ابریشمچی به نام‌های مهدی و حسین ابریشمچی که نوجوانانی ساکت و آرام بودند، حضور می‌یافتند و در پذیرایی و آوردن چایی و اداره امور صبحانه فعال بودند.

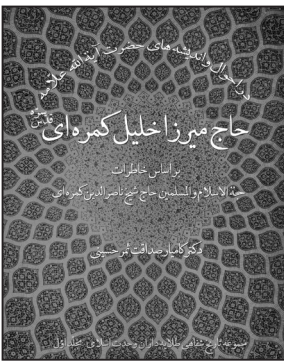
ادامه در صفحه بعد

امام خمینی رهبر کبیر انقلاب و بنیان‌گذار جمهوری اسلامی ایران و نامدارانی چون آیت‌الله حاج میرزا عبدالله مجتهدی تبریزی گشته است که تا دهه‌ها ادامه داشت و از اتفاقات ویژه تاریخ معاصر است. شک نیست که هر چقدر درباره این بخش از قضایای تاریخ معاصر تأمل و تفکر و کاوش صورت بگیرد، جا دارد و حتماً ثمرات تاریخی ویژه‌ای بر آن متفرع خواهد شد که اهل تاریخ اهمیت و خصوصیت آن را بیش از دیگران می‌دانند.

مؤلف محترم این کتاب، جناب آقای دکتر کامیار صداقت ثمرحسینی، با به کار بستن شیوه‌ای تاریخ‌نگارانه و عملی توانسته است مراحل اصلی زندگی علمی و عملی آیت‌الله کمره‌ای را به صورت پی در پی و مسلسل و متعاقب روایت کند به گونه‌ای که خواننده با خواندن این کتاب می‌تواند اطمینان حاصل کند که از بخش‌های زندگی آیت‌الله حاج میرزا خلیل کمره‌ای مرحله به مرحله، اطلاع حاصل کرده و بخش عمده‌ای از زندگی او را شناخته است. در حقیقت، با تلاش مؤلف در شناخت و شناسایی آیت‌الله کمره ای، اتفاق جالب و ارزشمندی روی داده است و پرده از وقایعی برداشته شده است که تا امروز کمتر کسی آن را یکجا در کنار هم قرار داده است. بررسی حوادث زندگی آیت‌الله حاج میرزا خلیل کمره‌ای و درنگ و تأمل در فرازها و فرودهای کارها و اقدامات او با ملاحظه روابطی که او با اشخاص و جریان‌ها داشته است و نیز روابطی که اشخاص و جریان‌های مختلف با او داشته اند، روایت صحیحی از تاریخ معاصر را در اختیار ما قرار می‌دهد که بر اهمیت آن با گذشت زمان افزوده شده است و ضرورت پژوهش در آن‌ها به مراتب بیشتر از گذشته شده است. به همین منوال، در این کتاب با بیان مسلسل‌وار حوادث و قضایا، مسائلی روشن می‌شود که هیچ بخش آن کم اهمیت نیست؛ نه نوع مواجهه شیخ محمدتقی با فقی با مقوله کشف حجاب رضاخانی بی‌اهمیت است، نه نوع مواجهه حاج شیخ عبدالکریم حائری آن گونه که آیت‌الله کمره‌ای گزارش می‌کند، بی‌اهمیت است و نه نوع مواجهه امام خمینی با این دو مواجهه بی‌اهمیت است، و نه نوع مواجهه‌ای که خود آیت‌الله کمره‌ای داشته است که موجب دستگیری و تبعیدش به تهران شده است. به همین ترتیب، مواجهه‌های بعدی آن فقید سعید را می‌توان در نظر گرفت که هر کدام دارای بهره‌ای از ریزبینی‌های تاریخی است و نمی‌توان از کنار آن‌ها به سادگی عبور کرد.

در بخشی از این کتاب روایتی به نقل از این جانب آمده است مبنی بر اینکه آیت‌الله سید محمود طالقانی، شخصیت بلندآوازه تاریخ دین و جهاد در ایران، در محضر آیت‌الله کمره‌ای تلمذ می‌کرده است. لازم می‌دانم در این نوشته، این مطلب را بیشتر شرح و بسط و غیر از آنچه بیان شده، شخصاً درباره آن سطوری چند بنگارم و به قلم بیاورم. البته این موضوع صحت دارد و در محافل حوزوی هم از این قبیل رویدادهای پسندیده، بسیار است اما نکته‌ای که به آن اشاره نشده و من خود شاهد و ناظر آن بودم، جلسات تفسیری «نهج البلاغه» در صبح روزهای جمعه در منزل مرحوم حاج موسی ابریشمچی است که در خیابان عین الدوله تهران واقع بود.

مرحوم آقای حاج موسی ابریشمچی از اخبار بود. او جزو هیئت مالی مجله «مکتب اسلام» بود و به

قاعدتاً لازم نیست که بنده در این دیباچه وارد مسائلی از این دست شوم، جز تذکر به این نکته که آیت‌الله کمره‌ای را باید از نخستین چهره‌های برجسته حوزه علمیه قم در اوان تأسیس و شکل‌گیری و نصبش به شمار آورد، هم در ساحت تبلیگی که با حضور دانش‌طلبانه‌اش در شکل‌گیری و تثبیت حوزه علمیه قم مؤثر افتاده است، هم در ساحت بسط و اشاعه علوم عقلی و فلسفه

با مداومت بر دروس معقول که چندین سال مباحثه «اسفار اربعه» همگام با امام خمینی نشانگر آن است، هم در ساحت روشنگری‌های دینی با نوشتن کتاب‌ها و مقالات سودمند به گونه‌ای که از ایشان می‌توان با عنوان یکی از عالمان کثیر التالیف یاد کرد و هم در ساحت اندیشه وحدت اسلامی، با اقدامات عملی اش در این حوزه، با قلم و قدم‌هایی که در این عرصه به حرکت درآورد و نام خودش را بر بلندای این عرصه تعیین کننده ثبت و حک کرد.

تأمل در تلاش‌های بی‌پایان آن مرد الهی حکایت‌گر سلوک‌های سالکی است که برای رسیدن به قله‌های حقیقت از هیچ تلاشی باز نمی‌ایستد. به همین جهت او را پیوسته در حال حرکت می‌بینیم. از منزلی به منزلی و از موقفی به موقفی. بی‌جهت نیست که زمانی او را در خوانسار می‌بینیم که مجدانه به تحصیل مشغول است، زمانی دیگر او را در اراک می‌یابیم که همراه اعلام و بزرگانی چون امام خمینی حوزه علمی آن سامان را با حضورشان در گرد شمع وجودی آیت‌الله شیخ عبدالکریم حائری یزدی تثبیت می‌کنند و سپس او را در قم می‌یابیم که همراه با آیت‌الله شیخ عبدالکریم حائری یزدی تن به مهاجرت می‌دهند و نخستین سنگ بنای علمی حوزه علمیه قم را به نام خود ثبت می‌کنند. ادامه زندگی آن مرحوم، همچون بخش‌های نخستش مملو از شور و شوق و عشق و ایمان و حرکت و سیر و صعود است. اگر کسی در بخش‌های آغازین و پایانی زندگی آیت‌الله کمره‌ای تأمل کند، خواهد دید که او بسان «مجاهد فی سبیل الله» دمی نیاسوده است و پیوسته در حال جوش و خروش و حرکت و تکاپو بوده است و وجودش چونان شمعی پر فروغ منبع و معدنی از نور دیده می‌شود که مشتاقان و دوستداران دین و مکتب را سیراب می‌کرد.

به نظر اینجانب خاطرات آیت‌الله کمره‌ای خاطراتی بسیار ارزشمند و تعیین کننده است و آنچه آن مرحوم از روزگار جوانی خودش روایت می‌کند، ارزشی ویژه دارد. در این میان، آنچه آن عالم بزرگ از روزگار درس و تحصیل در نزد عالمان بزرگ نقل می‌کند، حالتی کاملاً منحصر به فرد دارد. حضور آیت‌الله فقید در جمع حلقه‌های نخست شاگردان شیخ عبدالکریم حائری. مؤسس حوزه علمیه قم. آن هم قبل از تأسیس حوزه علمیه قم و سپس حضورش در حوزه علمیه قم، این امکان ویژه را در اختیار او قرار داده است که اصلی ترین روایت‌ها را نه تنها از شیخ عبدالکریم حائری بلکه تمام عالمان آن عهد برای آیندگان ارائه کند. به همین خاطر، خاطرات آن فقید سعید از شکل‌گیری حوزه علمیه و سال‌های نخست درس و بحث فقه و فلسفه در این حوزه تناور، جزو معدود روایاتی است که شاید نتوان نمونه دومی برایش در نظر گرفت. همچنین شیفتگی او برای تحصیل در نزد عالمان بزرگ را می‌توان مورد مذاقه قرار داد که باعث شکل‌گیری شخصیت او شده است و در ادامه همین ماجرا، دوستی او بین اعلام و اساطینی مانند

دغدغه ایران مقابله با هجمه‌های

اسلام‌هراسی است

جمعی از مشایخ، عالمان و اندیشمندان اهل سنت هند با حضور در سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی با عباس خامه‌یار، معاون بین‌الملل این سازمان دیدار و گفت‌وگو کردند.

خامه‌یار در این دیدار با اظهار اینکه یکی از مباحث مهم سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی بحث گفت‌وگوی ادیان است، گفت: ما گفت‌وگوهای مفصلی با پیروان ادیان مختلف از جمله بودایی و مذاهب مختلف مسیحیت در کشورهای مختلف جهان و همچنین در ایران برگزار و در آنها چهره تابناک اسلام راستین و اسلام رحمت را معرفی کرده‌ایم.

وی همچنین تأکید کرد: با شرایط بسیار دشواری در جهان اسلام مواجه هستیم. چهره این دین رحمانی توسط گروه‌های تکفیری به اصطلاح اسلامی، افراطی نشان داده می‌شود. اعمال جنایات وحشیانه این گروه‌ها و نمایش تصاویر این جنایات در فضای مجازی توسط اعضای همین گروه‌ها در کنار بیان عبارت شریف «الله اکبر» کار را برای ما بسیار سخت کرده است.

رئیس کمیته دفاع از فلسطین سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی افزود: تخریب آثار تمدنی، فرهنگی و مقدس اسلامی و دیگر ادیان در کشورهایی مانند مصر و عراق و سوریه توسط این گروه‌های افراطی، از دیگر مضرات فعالیت آنهاست که به نام اسلام‌نویسته می‌شود. خامه‌یار در ادامه این بخش از سخنانش بیان کرد: ما چون از طریق ۸۳ نمایندگی خود در کشورهای مختلف اخبار فرهنگی را رصد می‌کنیم، حجم این فاجعه و بازخوردها و تبعات منفی آن را در دنیا شاهد هستیم. مقابله با این هجمه‌ها، از دغدغه‌های جمهوری اسلامی ایران، سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، حوزه‌های علمیه و دانشگاه‌های ایران است. وی همچنین گفت: اعتقاد راسخ داریم که این تخریب‌ها، نتیجه چهل گروه‌های افراطی و جوانان ساده‌ای است که جذب این گروه‌ها شده‌اند و همچنین نتیجه توطئه دشمنانی است که ما آنها را آگاه می‌دانیم و معتقدیم که آنها آگاهانه و با همراهی خشونت‌طلبان جاهل، برنامه‌های خود را پیش می‌برند. در همین باره، نقش علما و دانشگاهیان در ابهام‌زدایی و تبیین اسلام ناب محمدی (ص)، برجسته می‌شود.

خامه‌یار در پایان سخنانش گفت: سوءتبیغاتی که علیه ایران در جهان به راه افتاده، به دلیل حمایت جمهوری اسلامی از مستضعفان جهان است که در ادامه به ایجاد محاصره اقتصادی شد. البته این تحریم‌ها اراده جوانان را برانگیخت و به تقویت اراده سازندگی و پیشرفت ایران اسلامی منجر شد. تمامی فعالیت‌های انجام شده برای پیشرفت کشور، تخصصی، علمی و بر پایه اسلام استوار است و همین وضعیت مطلوب ثابت کرد که حکومت اسلام، همراه با علم و دانش است.

نامشروع آمریکا در ایران همچنان در خطر خواهد بود. در پایان انتظار و پیشنهاد آن است که جناب آقای دکتر کامیار صداقت ثمرحسینی (آیة الله تعالی) همراه چند نفر از دوستان علاقه‌مند، مجموعه کامل آثار علامه بزرگوار آیت‌الله حاج میرزا خلیل کمره‌ای را با ویراستی جدید، آماده نشر سازند و به طور تک جلدی یا مجموعه‌ای چاپ و در اختیار علاقه‌مندان قرار دهند که بی‌تردید پاداشی نیکو عندالله خواهد داشت. و ما التوفیق الا من عنده

سیدهادی خسروشاهی

حوزه علمیه قم: مرداد ماه ۱۳۹۵

حضرت آیت الله سبحانی:

امروز دفاع از حقانیت اهل بیت بر حوزویان واجب عینی است

پژوهان علم کلام نقش داشته اند و نهال را به درخت تنومند تبدیل کردند و در سراسر کشور این درخت شاخه شاخه شده و در حال ثمردهی است، قدردانی و تشکرکنم. این حرکت مایه افتخار است چون هم مربیان و هم دانش پژوهان در حال اثر گذاری می باشند.

حضرت آیت الله سبحانی خطر سلفی های ضد شیعه ساخته شده به وسیله عربستان و وهابیت را بسیار جدی دانست و گفت: سلفی گری در کشور زیاد شده است، اینها در ظاهر نام سلفی گری دارند ولی در درون ضد شیعه می باشند. فکر سلفی گری را عربستان گسترش می دهد و هدف آنها مبارزه با مذهب شیعه است؛ بنابراین در این اوضاع و احوال دفاع از اهل بیت(ع) و شیعه برای دانش پژوهان علم کلام واجب عینی است.

استاد حوزه علمیه قم ادامه داد: فکر سلفی گری را عربستان گسترش می دهد و هدف آنها مبارزه با

شفقنا: حضرت آیت الله سبحانی گفت: امروز در شرایط حساسی از لحاظ هجمه های دشمنان در فضای مجازی علیه دین، اسلام و شیعه قرار داریم و حتی این هجمه ها قابل مقایسه با گذشته نیست، در چنین شرایطی دفاع از حقانیت اهل بیت(ع) و مذهب شیعه برای حوزویان واجب عینی است.

این مرجع تقلید در پنجمین گردهمایی دانش آموختگان مرکز تخصصی کلام اسلامی با بیان اینکه فکر نمی کنم اشتغال به غیر علم کلام و رشته های دیگر جایز باشد، اظهار داشت: در گذشته شهید مطهری یک نفر بیشتر نبود و بار پاسخ گویی به شبهات را از طریق اقامه برهان و استدلال بردوش می کشید؛ اما مایوس نیستیم و خدا مثل او را از همین حوزه مرحوم آیت الله حائری یزدی که خود دانش آموخته آن بود، به جامعه اسلامی عنایت خواهد کرد.

او افزود: لازم است از افرادی که در تربیت دانش

آیت‌الله محقق داماد: ایران توان ساخت «نظام حقوقی جهان اسلام» را دارد

که در آکادمی حقوق بین‌الملل لاهه برگزار می‌کند و از بهترین حقوق دان‌ها دعوت می‌شود تا کنون چند درس اسلامی هم ارائه کرده است و یکی از آن‌ها مطالعه بر روی حقوق بین‌الملل اروپایی و تأثر آن از حقوق اسلامی است.

وی با بیان این که پدر حقوق بین‌الملل شخصی به نام گروسیوس هلندی است، گفت: او کتابی به نام صلح و جنگ نوشته است که به خاطر همان کتاب هم به زندان افتاد؛ وقتی که با کمک همسرش از زندان فرار کرد به استامبول کنونی آمد و در آنجا اعتراف کرد که من کتاب خود را از کتاب محمدحسن شیبانی گرفته‌ام.

رئیس گروه مطالعات اسلامی فرهنگستان علوم ادامه داد: شیبانی کسی است که درس‌هایی که ابوحنیفه در باب سیر داده است را جمع‌آوری کرده و در کتاب خود آورده است و نتیجه می‌گیریم که ریشه حقوق بین‌الملل امروزی از درس‌های یک فقیه مسلمان است.

عضو شورای پژوهشی مؤسسه حکمت و فلسفه ایران ابراز داشت: ناپلئون وقتی می‌خواست قانون مدنی فرانسه را بنویسد بعد از فتح مصر از منابع اسلامی در قانون مدنی فرانسه استفاده کرده است؛ شاهد آن هم این است که در همان سال‌های اول قانون مدنی فرانسه دو فقیه مالکی تمام مواد قانون مدنی فرانسه را با نظام فقهی مالکی تطبیق کرده‌اند و تحت عنوان المقارنات الشرعیه به چاپ رسانده‌اند. وی با بیان این که گذشتگان زحمات زیادی کشیده‌اند و مواد لازم را برای اتحاد جهان اسلام فراهم کرده‌اند، گفت: امروز چه دشمنان بخواهند و چه نخواهند ایران اسلامی یکی از مراکز معرفی اسلام است و ما وقتی جوان بودیم قیله طلبه‌های جوان قاهره بود ولی امروز الهیات در ایران بسیار پیشرفته‌تر از مصر است. رئیس کمیسیون ارزیابی خبرگان بدون مدرک دانشگاهی با بیان این که نظام‌های حقوقی اسلامی

رسا: عضو هیأت عالی علمی دائرة المعارف بزرگ اسلامی با اشاره به ظرفیت ایران برای ایجاد یک نظام حقوقی واحد در جهان اسلام گفت: ما باید روی منابع و چارچوب نظام فقهی خود بیشتر کار کنیم. آیت‌الله سید مصطفی محقق داماد، رئیس گروه مطالعات اسلامی فرهنگستان علوم، با بیان این که ما باید سپاس گذار علما و بزرگان دینی خود باشیم که درک و شعور دینی را برای ما فراهم کرده‌اند، ابراز داشت: کسانی که حوزه علمیه قم را بنا نهادند ما امروز محصولش را می‌بینیم که از قم علم به سراسر دنیا منتقل می‌شود.

وی با اشاره به این که همواره نظام حقوقی اسلام در تاریخ تمدن بشری در کنار نظام‌های دیگر حقوقی جهان به عنوان یک نظام مستقل مطرح بوده است، گفت: این حقیقت ادعای من نیست و مطلبی است که تمام صاحب‌نظران تاریخ تمدن به این مسأله اعتراف دارند.

عضو هیأت عالی علمی دائرة المعارف بزرگ اسلامی با بیان این که برخی از افراد به خاطر اشتراکاتی که میان قواعد حقوقی اسلام و روم وجود دارد نظام حقوقی اسلام را بر گرفته از نظام حقوقی روم می‌دانند، خاطرنشان کرد: این ادعا به وسیله صهیونیست‌ها مطرح شده است و امروز دیگر کسی قائل به این موضوع نیست.

وی افزود: اگر چه که قواعد عقلانی مشترک میان نظام حقوقی اسلام و روم وجود دارد ولی شاید به عدد انگشتان دست برخی قواعد فقهی ما با قواعد حقوقی روم مشترک است و برای مثال در نظام حقوقی روم لا ضرر آمده است ولی لا ضرار که در اسلام مطرح است نیامده است.

آیت‌الله محقق داماد اظهار داشت: امروز اهل انصاف قبول کرده‌اند که در بسیاری موارد نظام حقوقی غرب متأثر از نظام حقوقی اسلام است؛ شخصی به نام بارون میشل دوتوپه در درس‌هایی

ادامه از صفحه قبل

می‌دانیم که بعدها آن دو، روی انگیزه‌های دینی به یک جمعیت یا سازمان اسلامی که شعار جهاد فی سبیل الله می‌داد! پیوستند و در کنار آن سازمان به تدریج از راه راست منحرف شده و در واقع به راه کج رفتند. حسین و مهدی ابریشمی، با قرار گرفتن در کادر رهبری سازمان مجاهدین و آنچه بعدها از این دو نفر روی داد مصداق واقعی آیه شریفه‌ای شدند که نشان می‌داد سال‌ها تلمذ در محضر قرآن و نهج البلاغه با حضور آیت‌الله میرزا خلیل کمره‌ای و آیت‌الله طالقانی آن‌ها را سودی نبخشیده است: «وَتَنَزَّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ

نشر این شایعه که «آیت‌الله کمره‌ای از سوی امام خمینی به آمریکایی‌ها پیغام داده که منافع آنها در خطر نخواهد افتاد» بی‌تردید کذب محض است و دروغ خالص؛ زیرا:

اولاً در دوره حصر خانگی امام در قیصریه تهران، ایشان ممنوع الملاقات بود و آیت‌الله کمره‌ای نمی‌توانست به دیدار ایشان برود و حامل پیامی باشد.

ثانیاً آیت‌الله کمره‌ای چه ارتباطی می‌توانست با سفارت آمریکا داشته باشد؟

و ثالثاً موضع‌گیری امام خمینی در قبال شیطان بزرگ، از آغاز تا رحلت نشان می‌دهد که منافع

وَرْحَمَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا».

اما در جریانات نهضت امام خمینی، آیت‌الله کمره‌ای به عنوان دوست دیرین و همدرس و هم مباحثه‌روزرگار جوانی که سال‌ها با هم مباحثه کرده بودند، حضوری کاملاً چشمگیر داشت و با اینکه به سنین کهولت و پیری رسیده بود، حتی در تظاهرات خیابانی پیشاپیش جمعیت حرکت می‌کرد و در نمازهای اقامه شده هم امامت را بر عهده داشت. این نشان می‌داد که ایشان همچنان در راه امام علی علیه السلام گام برمی‌دارد و از نهج البلاغه آموخته است که در چه مسیری حرکت کند.

اما افسانه اخیر شبکه بی‌بی‌سی خبیث در

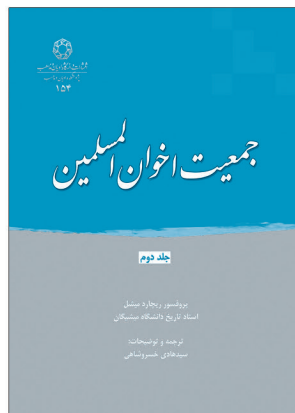
عرضه تازه‌ترین آثار استاد سید هادی خسروشاهی در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران

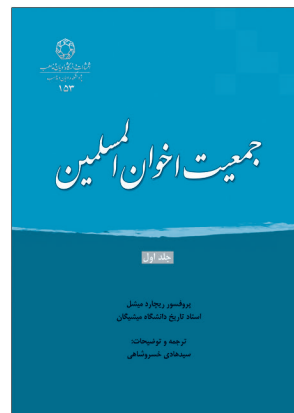
اسناد وزارت خارجه ایران درباره سید جمال الدین حسینی (اسدآبادی)

مجموعه کامل اسناد وزارت امور خارجه انگلیس درباره سید جمال الدین اسدآبادی

جمعیت اخوان المسلمین جلد دوم

جمعیت اخوان المسلمین جلد اول

خاندان علم و تقوا فقهت و سیاست

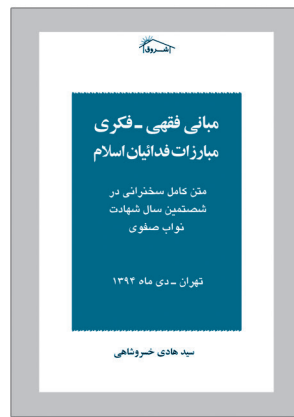
نظام شورایی مرحله تکاملی دموکراسی اسلامی

کوتاه در مصر الاثری، اخوان، سلفی‌ها و جوانان

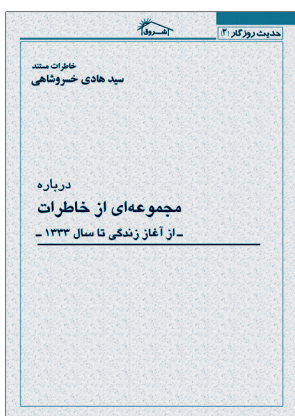
اسلام ستیزی غرب و: کلیسا

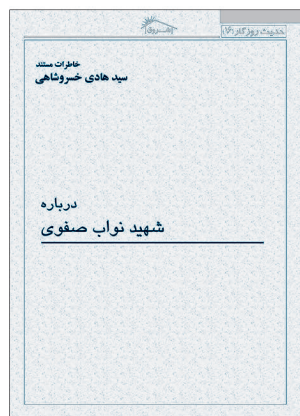
مبانی فقهی - فکری مبارزات فدائیان اسلام

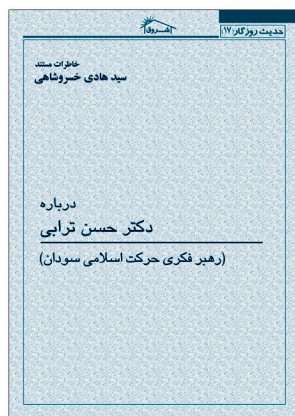
رهبری تروریسم! در اروپا چگونه رهبر کامیکازها شدم؟ و کشف توطئه ترور

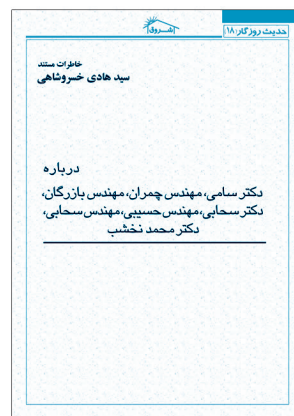
حدیث روزگار درباره مجموعه‌ای از خاطرات از آغاز زندگی تا سال ۱۳۳۳

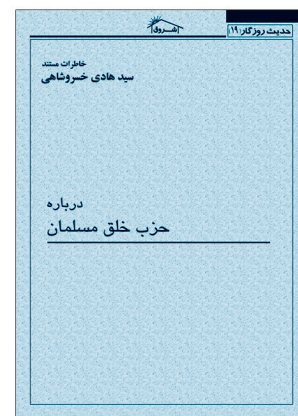
حدیث روزگار درباره شهید نواب صفوی

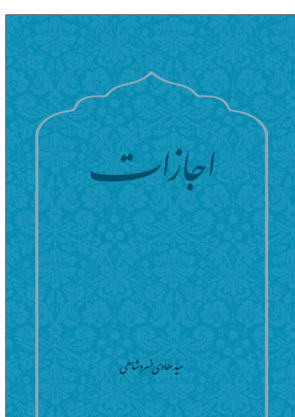
حدیث روزگار درباره حسن ترابی (رهبر فکری حرکت اسلامی سودان)

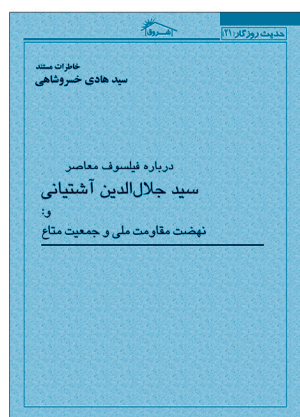
حدیث روزگار درباره دکتر سامی، دکتر چمران، مهندس بازرگان، دکتر سبحانی، مهندس حسینی، مهندس سبحانی، دکتر محمد نخشب

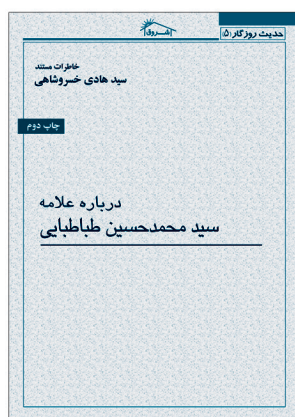
حدیث روزگار درباره حزب خلق مسلمان

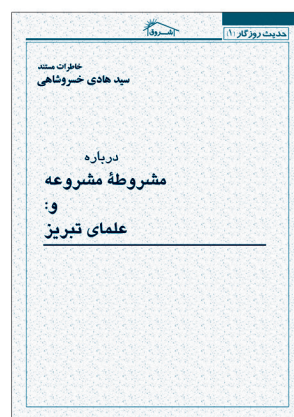
اجازات به استاد خسروشاهی

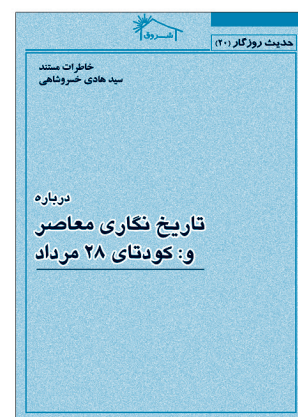
حدیث روزگار درباره فیلسوف معاصر سید جلال الدین آشتیانی

حدیث روزگار درباره علامه سید محمد حسین طباطبایی

حدیث روزگار درباره مشروطه مشروعه و: علمای تبریز

حدیث روزگار درباره تاریخ نگاری معاصر و کودتای ۲۸ مرداد

مجموعه ۱۰ جلدی اسناد نهضت اسلامی ایران

با مقدمه و به کوشش: سیدهادی خسروشاهی

ناشر: مرکز اسناد انقلاب اسلامی

سیاسی - اجتماعی - فرهنگی

پشت ۵
فرهنگی

شماره ۳

شماره مسلسل ۱۵۴۵

نیمه اول اردیبهشت ۱۳۹۶

پست الکترونیکی: besatonline@gmail.com

بعثت و انتقام (۱ و ۲)

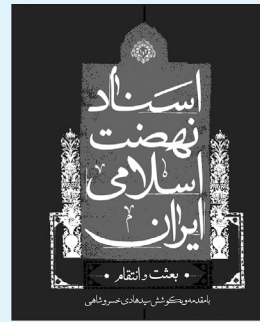
قیمت: ۲۶۰۰۰۰ ریال

تعداد صفحات: ۵۴۰۰

معرفی اجمالی: در ابتدا، نشریه‌ای به نام «بعثت» منتشر می‌شد... بعدها به فکر تهیه نشریه دیگری افتادیم و نشریه «انتقام» را تأسیس کردیم که هم مطالبش شدیدالحن تر بود و هم موضع‌گیری آن بسیار صریح بود... فقط بعضی از افرادی که در نشریه‌ی «بعثت» شرکت داشتند، گردانندگان این نشریه را می‌شناختند و برای سایرین، مایه‌ی تعجب شده بود که اینها چه کسانی هستند؟

توزیع این نشریه بسیار سری بود و با شیوه‌های پیچیده‌ای، چه در قم و چه در شهرستان‌ها چاپ یا منتشر می‌گردید. زحمت فراوانی کشیده می‌شد تا اینها به سایر مراکز استان‌ها و به دست شخصیت‌های معروف و مبارز برسد.

... تشخیص من این بود که رکن اساسی این فعالیت‌ها، رکن فرهنگی است و اساس اسلام، فرهنگ اسلام است و فرهنگ اسلام باید به وسیله‌ی روحانیت تقویت و آموزش داده شود...

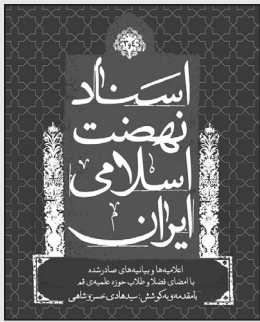
اعلامیه‌ها و بیانیه‌های صادر شده با امضای فضلا و طلاب حوزه علمیه قم (۳ و ۴)

قیمت: ۳۸۰۰۰۰ ریال

تعداد صفحات: ۸۲۰۰

معرفی اجمالی: اعلامیه‌ها و بیانیه‌هایی که در دوران نهضت اسلامی ایران صادر و منتشر شده‌اند، در واقع اسنادی تاریخی ارزنده و ماندگار، درباره‌ی چگونگی پیدایش و استمرار و تکامل مبارزه‌ی روحانیت و مردم ایران به شمار می‌روند که با بررسی و تحلیل محتوای آنها، می‌توان تاریخ پیدایش و تکامل و حقیقت هدف نهضت را به دست آورد و چگونگی آن را ارزیابی و سپس مورد داوری منصفانه و منطقی قرار داد.

این مجموعه، شامل اعلامیه‌ها و بیانیه‌های فضلا و طلاب حوزه‌های علمیه در دوران نهضت اسلامی است که با امضاهای اشخاص مشخص منتشر شده‌اند.

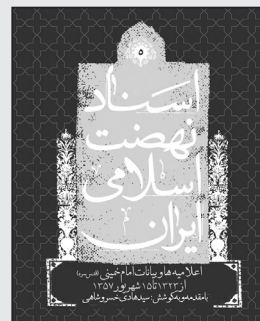
اعلامیه‌ها و بیانات امام خمینی (قدس سره) از ۱۳۲۳ تا ۱۵ شهریور ۱۳۵۷ (جلد ۵)

قیمت: ۲۴۰۰۰۰ ریال

تعداد صفحات: ۴۹۶

معرفی اجمالی: اعلامیه‌ها و نامه‌های امام خمینی در جریان نهضت و انقلاب اسلامی روشنایی بخش بسیاری از حوادث و تبیین‌گر ابعاد گوناگون مبارزه ملت ایران است. امام که از سال ۱۳۴۳ به دور از موطن خویش و در تبعید به سر می‌برد به هیچ وجه از حوادث داخل ایران غافل نبود و از طریق شبکه‌ای از یاران و شاگردان خویش در جریان اقدامات و فعالیت‌های رژیم پهلوی قرار می‌گرفت. بالطبع این دوران

دوره‌ی کادرسازی و تربیت مبارزان مکتبی بود که امام به انحای مختلف به آن می‌پرداخت. ایشان در دوران تبعید در قبال اقدامات رژیم ساکت نبود و به مناسبت‌های مختلف نظریات خود را مکتوب نموده و از طریق یاران خویش به اطلاع مردم ایران می‌رساند. محتوای این اعلامیه‌ها شرح اقدامات رژیم در ابعاد مختلف و افشای ماهیت این اقدامات و ارائه‌ی روشنگری در قبال آنهاست. به‌طوری‌که رژیم به اعلامیه‌های امام خمینی بسیار حساس بود و پخش آنها مجازات سنگینی داشت.

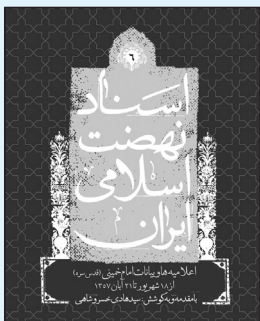
اعلامیه‌ها و بیانات امام خمینی (قدس سره) از ۱۸ شهریور تا ۲۱ آبان ۱۳۵۷ (جلد ۶)

قیمت: ۲۳۰۰۰۰ ریال

تعداد صفحات: ۴۷۲

معرفی اجمالی: اعلامیه‌ها و نامه‌های امام خمینی در جریان نهضت و انقلاب اسلامی روشنایی بخش بسیاری از حوادث و تبیین‌گر ابعاد گوناگون مبارزه ملت ایران است. امام که از سال ۱۳۴۳ به دور از موطن خویش و در تبعید به سر می‌برد به هیچ وجه از حوادث داخل ایران غافل نبود و از طریق شبکه‌ای از یاران و شاگردان خویش در جریان اقدامات و فعالیت‌های رژیم پهلوی قرار می‌گرفت. بالطبع این دوران

دوره‌ی کادرسازی و تربیت مبارزان مکتبی بود که امام به انحای مختلف به آن می‌پرداخت. ایشان در دوران تبعید در قبال اقدامات رژیم ساکت نبود و به مناسبت‌های مختلف نظریات خود را مکتوب نموده و از طریق یاران خویش به اطلاع مردم ایران می‌رساند. محتوای این اعلامیه‌ها شرح اقدامات رژیم در ابعاد مختلف و افشای ماهیت این اقدامات و ارائه‌ی روشنگری در قبال آنهاست. به‌طوری‌که رژیم به اعلامیه‌های امام خمینی بسیار حساس بود و پخش آنها مجازات سنگینی داشت.

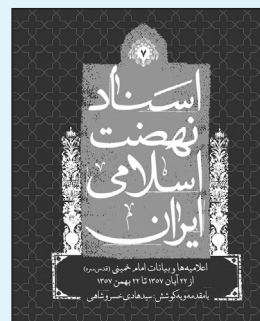
اعلامیه‌ها و بیانات امام خمینی (قدس سره) از ۲۲ آبان ۱۳۵۷ تا ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ (جلد ۷)

قیمت: ۲۲۰۰۰۰ ریال

تعداد صفحات: ۴۵۶

معرفی اجمالی: اعلامیه‌ها و نامه‌های امام خمینی در جریان نهضت و انقلاب اسلامی روشنایی بخش بسیاری از حوادث و تبیین‌گر ابعاد گوناگون مبارزه ملت ایران است. امام که از سال ۱۳۴۳ به دور از موطن خویش و در تبعید به سر می‌برد به هیچ وجه از حوادث داخل ایران غافل نبود و از طریق شبکه‌ای از یاران و شاگردان خویش در جریان اقدامات و فعالیت‌های رژیم پهلوی قرار می‌گرفت. بالطبع این دوران

دوره‌ی کادرسازی و تربیت مبارزان مکتبی بود که امام به انحای مختلف به آن می‌پرداخت. ایشان در دوران تبعید در قبال اقدامات رژیم ساکت نبود و به مناسبت‌های مختلف نظریات خود را مکتوب نموده و از طریق یاران خویش به اطلاع مردم ایران می‌رساند. محتوای این اعلامیه‌ها شرح اقدامات رژیم در ابعاد مختلف و افشای ماهیت این اقدامات و ارائه‌ی روشنگری در قبال آنهاست. به‌طوری‌که رژیم به اعلامیه‌های امام خمینی بسیار حساس بود و پخش آنها مجازات سنگینی داشت.

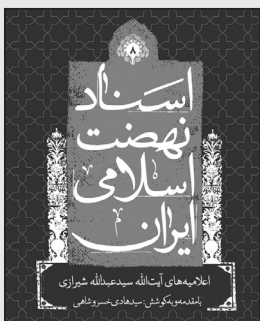
اعلامیه‌های آیت‌الله سید عبدالله شیرازی (جلد ۸)

قیمت: ۲۸۰۰۰۰ ریال

تعداد صفحات: ۵۹۲

معرفی اجمالی: آیت‌الله سید عبدالله شیرازی با شروع نهضت اسلامی امام خمینی (ره) در حمایت از نهضت اعلامیه‌هایی علیه لایحه‌ی انجمن‌های ایالتی و ولایتی و تصویب لوایح ششگانه صادر نمود و پس از آن در جریان حمله به فیضیه نیز این فاجعه را به علمای ایران گوشزد کرد. همچنین در جریان قیام ۱۵ خرداد بیانیه‌ی مفصلی پیرامون حکومت ضددینی شاه خطاب به ملت‌ها و دولت‌های مسلمان صادر نمود. ایشان

علاوه بر مسائل ایران به سرنوشت سایر نقاط جهان اسلام نیز حساسیت نشان می‌داد؛ به‌طوری‌که تجاوزات صهیونیسم را در اقصی نقاط جهان محکوم کرده و تلگراف‌هایی به سران رژیم در اعتراض به همکاری رژیم پهلوی با رژیم اشغالگر قدس مخابره می‌کرد. همچنین در جریان پیروزی انقلاب اسلامی نیز در اعتراض به کشتار مردم در وقایع مختلف به رژیم اعتراض و اعلامیه‌هایی صادر کرد. ایشان پس از پیروزی انقلاب اسلامی نیز با حساسیت خاصی یک مرجع دینی روند امور انقلاب و نظام را پیگیری می‌نمود.

اعلامیه‌ها، بیانیه‌ها، تلگراف‌ها، نامه‌ها و مصاحبه‌های مراجع ثلاث (جلد ۱۰)

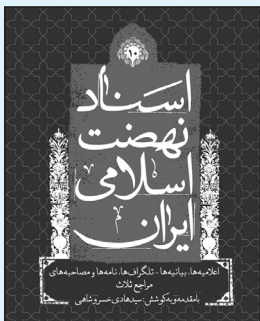
قیمت: ۲۲۰۰۰۰ ریال

تعداد صفحات: ۴۶۰۰

معرفی اجمالی:

رژیم پهلوی درصدد بود تا چنین القا کند که راه مراجع و حوزه‌ی علمیه از مسیر امام خمینی متفاوت است و می‌کوشید آنها را در مقابل هم قرار دهد، ولی هوشیاری مراجع ثلاث در این برهه و حمایت همه‌جانبه‌ی آنان از امام خمینی (ره) نقشی رژیم را نقش بر آب کرد.

مراجع ثلاث قم آیات گلپایگانی، مرعشی نجفی و شریعتمداری با دستگیری و حبس و سپس تبعید امام خمینی با ایراد سخنرانی‌ها و صدور اعلامیه‌ها و در مواقعی نیز با اقداماتی عملی نظیر مهاجرت به تهران در جریان دستگیری امام خمینی، رهبری و هدایت نهضت اسلامی را در غیاب امام خمینی برعهده گرفتند و با حمایت عملی از امام خمینی، صف روحانیت شیعه را از آسیب‌ها و رخنه‌های احتمالی حراست کردند.

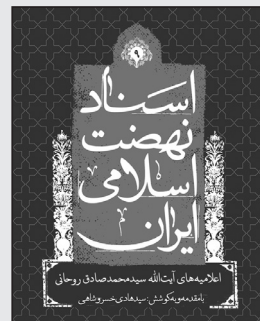
اعلامیه‌های آیت‌الله سید محمدصادق روحانی (جلد ۹)

تعداد صفحات: ۲۳۲

معرفی اجمالی:

حضرت آیت‌الله سید محمدصادق حسینی روحانی از جمله مراجع و علمای عظام در تاریخ نهضت اسلامی تا پیروزی انقلاب است که به موازات انجام وظایف تدریس و تربیت طلاب و تألیف کتب فقهی، مبارزات بی‌امان سیاسی خود را برضد نظام فاسد سلطنتی، از سال ۱۳۴۱ آغاز کردند.

ایشان در تمامی مراحل و مقاطع نهضت نه تنها با آن همگام بودند بلکه با ایراد سخنرانی‌ها و صدور اعلامیه‌ها و بیانیه‌های متعدد و ارسال نامه‌های بسیار بر علمای بلاد، شاگردان و علاقه‌مندان خود را هم به همکاری و همراهی جدی با نهضت اسلامی، ترغیب و تشویق می‌نمودند.

نویسنده: مرتضی مطهری فرد چکیده

بر همه مسلمین واجب است که از همه ی ظرفیت‌های خود در جهت اعتلای اسلام در جهان بکوشند و اندیشه تقریب در جهان اسلام، از مهمترین زیرساخت‌ها و شرط‌های رسیدن به این امر مهم است. در بین ظرفیت‌های متعدد جهان اسلام برای رسیدن به وحدت کلمه و انسجام مسلمین، دانشگاه الازهر از اهمیت وافر و چشمگیری برخوردار است. مقبولیت بالا در بین مسلمین جهان و همچنین پیروان ادیان دیگر، کرسی‌های متعدد علمی در رشته‌های مختلف در دنیا و وجود چهره‌های برجسته علمی و انقلابی از جمله بهترین ابزارهای تقریبی هستند که تمامی این موارد در دانشگاه الازهر به طور بالقوه و بالفعل موجود است. در این نوشتار، با بهره‌گیری از سخنان افراد آگاه و رجوع به منابع کتابخانه‌ای در پی تبیینی جامع در این زمینه هستیم.

مقدمه

نشریه حبل‌المتین در راستای رسالت خود که تروج اندیشه‌ی تقریبی است، در این شماره به معرفی موسسه الازهر در مصر می‌پردازد. انتخاب این موسسه از این جهت است که از طرفی وحدت مطلوب لازم است که بین ریشه‌ی صدور اندیشه‌ها باشد و از سویی دیگر، علی‌رغم وجود ظرفیت بالای الازهر، همچنان از این موسسه غفلت می‌شود و تعاملات مراکزی که تلاش برای تقریب می‌نمایند با این مرکز به سطح مطلوب نرسیده و یا اقدامات صورت گرفته از عمق کافی برخوردار نشده است. بنابراین در این مقاله، به طور اجمالی به بررسی ظرفیت‌ها و جهت‌گیری تقریبی این موسسه پرداخته می‌شود.

تاریخچه و ساختار الازهر

الازهر، بزرگترین و عالی‌ترین مؤسسه دینی کشور مصر است که حدود هزار سال قبل در دوران فاطمیون با استمداد از نام مبارک حضرت زهرا(س) تأسیس شده است. این مرکز، امروزه به پایگاه اصلی صدور اندیشه و فتوای اهل سنت در سراسر جهان تبدیل شده است. الازهر دارای سه بخش «دانشگاه الازهر»، «مجمع البحوث الاسلامیه» و «مشیخه الازهر» است.

دانشگاه الازهر: این دانشگاه توسط ریاست دانشگاه الازهر نظارت می‌شود که این ریاست، ۴۵۰ هزار دانشجوی حاضر در دانشکده‌های این دانشگاه را اداره می‌کند؛ دانشجویان این دانشگاه عمدتاً در رشته‌های دینی و در پنجاه ساله اخیر در رشته‌های علوم انسانی و علوم تجربی مانند فلسفه، اقتصاد، تاریخ، پزشکی، رایانه و کشاورزی تحصیل می‌کنند. اکثر دانشکده‌های این دانشگاه در مصر و تعدادی از آنها در سایر کشورهای اسلامی به عنوان شعبه‌های این دانشگاه فعالیت می‌کنند. همه دانشجویان رشته‌های علوم دینی، حافظ کل قرآن هستند، زیرا شرط ورود به رشته‌های علوم دینی دانشگاه الازهر، حفظ کل قرآن مجید است و دانشجویان رشته‌های غیردینی نیز برای ورود باید بخشی از قرآن را حفظ و در طول تحصیل به حفظ کامل قرآن مجید بپردازند. بنابراین همه علمای دینی، اساتید فلسفه، فقه، اقتصاد و نیز پزشکان، مهندسی رایانه و کشاورزی و دکترهای فارغ‌التحصیل این دانشگاه، حافظ کل قرآن مجید هستند (نشریه افق، ۱۳۸۹، ص ۹).

مجمع البحوث الاسلامیه: این مجمع که بخش دوم الازهر است، جایگاه پژوهشی و علمی دارد. اعزام مبلغ، انتشار مجلات و صدور فتوا در این مجمع با حضور بیش از شصت نفر از متفکران و

اندیشمندان بزرگ دینی مصر صورت می‌گیرد و تصمیم‌گیری‌های اصلی در آن انجام می‌پذیرد. ریاست این مجمع با دبیرکل مجمع البحوث الاسلامیه است (همان، ص ۹).

مشیخه الازهر: این بخش، مکتب و دفتر شیخ الازهر محسوب می‌شود و دارای قسمت‌های متعددی از جمله معاهد الازهریه است که شامل مراکز آموزشی دبستانی تا پیش‌دانشگاهی الازهر می‌شود و بیش از ۲/۵ میلیون دانش‌آموز در این مراکز الازهری تحصیل می‌کند تا به دانشگاه الازهر وارد شوند (همان، ص ۹).

ساختار مدیریتی الازهر

در مورد جایگاه شیخ الازهر و تفاوت آن با رئیس دانشگاه الازهر و مفتی مصر باید گفت که این مقام‌های سه-گانه کاملاً متغایر بوده و وظایف متفاوتی دارند. شیخ الازهر، عالی‌ترین مقام دینی کشور مصر است که اشراف عالی بر هر سه بخش را به عهده دارد. مفتی مصر، مقامی خارج از الازهر است و از نظر تشکیلاتی به وزارت اوقاف و امور دینی مصر وابستگی دارد. رئیس دانشگاه الازهر نیز وظیفه نظارت بر دانشگاه الازهر را دارد.

انتخاب شیخ الازهر از سال ۱۹۵۰ میلادی توسط بزرگان الازهر صورت می‌گرفت و بزرگان الازهر، سه نفر را از بین خود انتخاب می‌کردند و رئیس جمهوری مصر از میان این آنها، یک نفر را انتخاب می‌کرد که در واقع منتخب خود الازهریون با تأیید حکومت بود، ولی به تدریج این روند تغییر کرد و امروزه رئیس جمهور، اقدام به انتخاب و نصب یک نفر از بزرگان الازهر می‌نماید.

ظرفیت علمی الازهر

دانشگاه الازهر، تربیت استاد معارف اسلامی را برای دانشگاه‌های دنیا طراحی کرد و این پروژه را جدی گرفت. دانشگاه الازهر دارای سه ویژگی برجسته و منحصر به فرد از نظر علمی می‌باشد:

۱. با بیش از هزار سال قدمت، کهن‌ترین دانشگاه اسلامی در جهان اهل سنت به شمار می‌رود.

۲. با حدود نیم میلیون دانشجوی، بزرگترین دانشگاه جهان اسلام است.

۳. متنفذترین دانشگاه جهان اسلام می‌باشد. این دانشگاه در اعزام استاد به دانشگاه‌های سراسر دنیا، مقام اول را در اختیار دارد. کمتر دانشگاهی در دنیا است که کرسی اسلام‌شناسی داشته باشد و استادی از الازهر در آن مشغول به تدریس نباشد (زمانی، ۱۳۹۵ ش).

زیربنای همه راه‌حل‌ها در جهان اسلام، نزدیک شدن افکار مسلمین به یکدیگر و تفاهم آنها با هم است که از شناخت صحیح عقاید هر دسته و یافتن امور مشترک میان آنها به دست می‌آید. اگر این آگاهی حاصل شود، می‌توان از همان جهت در حل و رفع امور اختلافی اقدام کرد (حسینی طباطبایی، ۱۳۱۴ ش، ص ۱۰۲) که این ظرفیت در دانشگاه الازهر قابلیت استفاده دارد.

شخصیت‌های برجسته

علاوه بر شماری از دانشمندان و استادان عصر فاطمی، می‌توان به افرادی دیگر نیز اشاره نمود که در طول سالیان متمادی باعث سربلندی و شکوه الازهر بوده‌اند. استادان و دانشمندان بزرگ که آوازه آنان جهانی است، عبارتند از:

ابوحفص ابن فارض مصری؛ بزرگ‌ترین سراینده اشعار عرفانی به زبان عربی، قاسم بن فیره شاطبی ضریر؛ پیشوای قاریان مصر و عالم در لغت و نحو، حسن بن خطیر فارسی؛ فقیه بزرگ حنفی و عالم در ریاضی، طب، تفسیر و لغت و ابومحمد قاسم بن علی ابن عساکر.

همچنین از گزارش ابن بطوطه، جهانگرد معروف چنین برمی‌آید که کسانی مانند شرف‌الدین عیسی بن مسعود زواوی مالکی؛ مدرس فقه و حدیث و قوام‌الدین، صاحب فتوا در تمامی مذاهب اهل سنت در الازهر تدریس می‌کردند. در اعصار

نگرشی به ظرفیت‌های تقریبی مصر و الازهر

بعدی نیز دانشمندانی که در زمینه‌های ادبی، تاریخ، جغرافیا، علوم دینی، مذهبی، حدیث و دیگر شاخه‌های علوم انسانی و دانش‌های عقلی درخشیده‌اند، بیش‌تر از سرزمین مصر و در شمار استادان و دانش‌آموختگان الازهر بودند.

ابوالحسن علی بن یوسف لخمی شطنوفی شافعی، از استادان برجسته علم قرائت قرآن؛ شهاب‌الدین احمد بن عبدالوهاب نویری، مؤلف نهاییه الارب فی فنون الادب؛ احمد بن فضل‌الله عمری، نویسنده کتاب مسالک الابصار فی ممالک الامصار؛ احمد بن علی قلقشندی، صاحب صبح الاعشی فی صناعة الانشاء؛ ابن حجر عسقلانی، دانشمند مشهور در تاریخ فقه وحدیث؛ کمال‌الدین ابوالیقاد میری، مؤلف کتاب معروف حياه الحيوان الکبری؛ تقی-الدین ابوالعباس مقریزی، دانشمند بلندآوازه مصری؛ جلال‌الدین سیوطی، ادیب و اندیشمند معروف از جمله استادان و دانشمندان الازهر بودند.

شخصیت‌های برجسته الازهر نقش مهمی در رسیدن به تقریب می‌توانند ایفا نمایند. برای نمونه، در میان علمای اهل سنت شیخ محمود شلتوت، شیخ بزرگوار «الازهر» در زمان جمال عبدالناصر با فتوای به یادماندنی خود، اولین قدم را در این مورد برداشت و مذهب جعفری و فقه شیعه را به عنوان یک مذهب رسمی و فقهی تأیید کرد (بی‌آزار شیرازی، ۱۴۱۳ ق، ص ۲۰۱). بنابراین الازهر با داشتن چهره‌های متعدد شناخته شده و تأثیرگذار، چه در تاریخ خود و چه در دوران معاصر می‌تواند موجب گفتمان‌سازی تقریبی گردد.

رویکرد تقریبی

مؤلفه‌ی محوری و اصلی که در اصطلاح امت نهفته است، وحدت مذهبی و دین است. امت، جامعه‌ای است که در آن، افرادی که دارای ایمان، هدف، ایدئولوژی، تعهد و انگیزه هستند، با یکدیگر اعلام اتحاد می‌نمایند؛ به این نیت که در راه تأمین اهداف مقدس مشترک خود کوشش و جهاد نمایند. اسلام با تأسیس این مفهوم، نوعی تعهد و مسئولیت که به دنبال خود، نهضت و انقلاب را برای تأمین هدف مشترک در بردارد، به وجود آورده است (بیگدلی، ۱۳۷۴ ش، صص ۷۵-۷۷).

برای پی بردن به رویکرد تقریبی در الازهر، باید اصول تقریب را به درستی بشناسیم و وضعیت موجود را با شاخه‌های تقریب منطبق نماییم. «وحدت اسلامی» به معنی همکاری و تعاون پیروان مذاهب اسلامی براساس اصول مسلم و مشترک اسلامی و اتخاذ موضع واحد برای تحقق اهداف و مصالح عالیه امت اسلامی و موضع‌گیری واحد در برابر دشمنان اسلام است (تسخیری، ۱۳۸۳ ش، ص ۱۶۸). پس اندیشه تقریبی باید بر اساس تعریف وحدت صورت گیرد و سه هدف زیر را دنبال نماید:

۱. نفی دشمنان اسلام کند.

۲. همکاری و تعاون بین پیروان مذاهب ناظر بر اهداف و مصالح عالیه‌ی امت اسلامی پدید آورد.

۳. لازمه تحقق دو امر قبلی، نفی و مقابله با عناصر ضد اندیشه تقریب نیز هست.

برای مورد اول در الازهر، اتفاقات زیادی دال بر وجود این تفکر وجود دارد. برای نمونه تیسیر التمیمی، قاضی القضاات وقت فلسطین در گفتگو با «المصری الیوم» در سال ۱۳۸۹ ش خواستار سفر مسلمانان و مسیحیان مناطق مختلف جهان به قدس اشغالی شده بود تا با برنامه‌های صهیونیست‌ها در یهودی‌سازی قدس اشغالی مقابله شود.

وی به ویژه از دکتر «احمد الطیب» و پاپ «شوند هسوم» اسقف ارتدوکس‌ها در مصر خواسته بود تا به قدس اشغالی سفر کنند، اما شیخ الازهر با رد این دعوت گفته بود: «من سفر به قدس و مسجدالاقصی را در شرایط کنونی رد می‌کنم و

از مسلمانان نیز می‌خواهم که با گذرنامه‌های اسرائیلی به این سفر نروند، چون این به معنی قبول کردن و به رسمیت شناختن اسرائیل است.» در این زمینه، از آیه «وَلَا تَزْنُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ...» (هود، ۱۱۳) بر حرمت گرایش و میل به حاکمان ستمگر، هر چند به مقدار اندک، استدلال شده است.

در مورد دوم نیز باید گفت که تفکر تقریب در درون الازهر نهادینه شده است و الازهری‌ها به همکاری با شیعه باور و اعتقاد دارند. این مورد، مخصوصاً پس از به رسمیت شناختن مذهب شیعه از دوران آیت‌الله بروجردی رنگ و بوی تازه‌ای به خود گرفت (زمانی، ۱۳۹۵ ش). این عمل همواره مورد سفارش آیت‌الله خامنه‌ای نیز بوده است؛ چنان‌که ایشان می‌فرماید: «اساساً نفی مذاهب مشکلی را حل نمی‌کند، بلکه اثبات مذاهب مشکلات را حل می‌کند» (بیانات رهبری در دیدار مهمانان کنفرانس وحدت اسلامی ۱/۱۳۷۶).

ارادت الازهر و الازهری‌ها به اهل بیت(ع)، یکی دیگر از شاخص مهم تقریب در مصر است و اهل تسنن به مقامات علمی و معنوی ائمه(ع) اعتقاد دارند. اعتقاد به مقامات معنوی اهل بیت(ع) در مصر تا حدی است که بعضاً (همانند شیعیان) معتقدند که ائمه(ع) واسطه فیض می‌باشند (زمانی، ۱۳۹۵ ش). در قاهره، سه زیارت‌گاه وجود دارد که به نوعی کعبه دل‌های مشتاق می‌باشد و این، ظرفیتی بزرگ برای تقریب است:

۱. حرم امام حسین(ع)، رأس الحسین یا مسجد سیدنا الحسین که زیارت‌گاه اصلی مردم مصر به شمار می‌رود. اهل سنت در این محل زیارت‌نامه می‌خوانند؛ در این مکان، ضریح وجود دارد و مردم در و دیوار و ضریح را بوسیده، از آنها تبرک جسته و به امام متوسل می‌شوند. بزرگترین نماز جمعه اهل تسنن مصر در این مکان برگزار می‌شود. گفتنی است که در ایام میلاد امام حسین(ع) ده شب جشن در این محل مقدس برگزار می‌شود و مراسم خطابه، مداحی، نذری‌پزی و توزیع شربت و شیرینی وجود دارد. اهل تسنن مصر در این مراسم، گوی سبقت را از شیعیان هم ربوده‌اند.

۲. حرم حضرت زینب(س) که در این مکان مقدس نیز ضریح و بارگاه وجود دارد و نماز جمعه برگزار می‌شود. در ایام تولد حضرت زینب(س) نیز یک هفته مراسم جشن برگزار می‌گردد.

۳. زیارت‌گاه سیده نفیسه، نوه امام حسن مجتبی(ع) و عروس امام جعفر صادق(ع) (همان). در مورد سوم نیز سخن ما ناظر به جریان وهابیت و تبلیغات سوء عربستان سعودی در سطح جهان است که به بدنام شدن اسلام و همچنین اختلاف‌افکنی بین مذاهب منجر شده است. رسیدن به آرمان تقریب، بدون نفی این جریان‌ها قابل حصول نیست. ضدیت با وهابیت، یکی از مهمترین شاخصه‌های تقریب در مصر می‌باشد و الازهر همانند دژی در مقابل وهابیت ایستاده است. با وجود آن‌که عربستان هزینه‌های زیادی برای داخل کردن وهابیت در مصر نموده است، اما به موفقیتی دست نیافته است و این امر صرفاً به علت قدرت تأثیرگذاری الازهر می‌باشد.

همچنین اکثر اهل سنت مانند الازهر و دیگر علمای سنی از داعش ابراز برائت می‌کنند، اما به دلیل برخی مسائل مانند جنگ داعش با بشار اسد که آن‌ها راضی به این جنگ هستند، میزان موضع‌گیری آنها به اندازه‌ی شیعیان نیست (زمانی، ۱۳۹۵ ش). با این وجود، همین که الازهر حمایت از داعش نمی‌کند، در واقع برای مسلمین جهان نوعی روشننگری از تضاد اندیشه افراط، تکفیر و تروریسم با اسلام است، چرا که مسلمین جهان آموزه‌های اسلام را غالباً از نظریات دانشگاه الازهر اخذ می‌کنند و آن را میزان می‌دانند.

ادامه در صفحه بعد

قرآن و روایات بسیار مورد توجه و تاکید قرار گرفته شده که مسئولیت‌ها به اهل آن سپرده شود و اگر اینگونه نباشد خیانت شده است.

دبیرکل مجمع جهانی تقریب افزود: باید در انتخابات ریاست جمهوری دقت بیشتری داشته باشیم زیرا مسئول هستیم که اگر انتخاب ما نادرست باشد در تمام کارهای درست و نادرست آن ما نیز شریک هستیم بنابراین باید این مفهوم را به مردم منتقل کنیم که در برابرایی که می‌دهند مسئول هستند.

وی گفت: امیدواریم با ارشادات علما و نخبگان، مردم آنچه را که اصلاح به حال جامعه و کشور و هرکس که توانا تر به حل مشکلات است را انتخاب کنند.

دکتر متکی: بزرگترین رسالت ما معرفی اسلام راستین و واقعی به جهانیان است

دوش علما نهاده است، افزود: علما وظیفه دارند اسلام واقعی را برای مردم تبیین کنند تا مردم اسلام واقعی را از اسلام افراطی و تکفیری تشخیص دهند. در ادامه این دیدار علمای حاضر ضمن استقبال از سخنان دکتر متکی تأکید کردند اختلاف و خونریزی کنونی در جهان اسلام بسیار تأسف بار است این در حالی است که اسلام همه ما را به وحدت و دوستی دعوت می‌کند.

همچنین علمای حاضر ضمن حمایت از اندیشه وحدت و تقریب، تأکید کردند که اندیشه تقریبی که جمهوری اسلامی ایران به دنبال آن است باید بیشتر گسترش یابد و امروز اندیشه تقریب طرفداران بسیار زیادی در جهان اسلام دارد.

شود تا گفتمان تقریب گسترش یابد و عزت ذاتی امت اسلامی در جهان احیا گردد.

منابع

ابن بطوطه، محمد بن عبدالله، سفرنامه ابن بطوطه، ترجمه محمد علی موحد، تهران، آگاه، ۱۳۷۶.

بی‌آزار شیرازی، عبدالکریم، همراه با بنیان‌گذاران تقریب، تهران، مجله رساله تقریب، سال اول، شماره اول، ۱۴۱۳ق.

بیگدلی، علی، تاریخ اندیشه‌ی سیاسی در غرب از طالس تا مارکس، تهران، لادن، ۱۳۷۴.

تسخیری، محمد علی، درباره وحدت و تقریب مذاهب اسلامی، تهران، مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، ۱۳۸۳.

حسینی طباطبایی، مصطفی، راهی به سوی وحدت اسلامی، بی‌نا، ۱۳۱۴.

زمانی، محمدحسن، مصاحبه با حجت الاسلام محمدحسن زمانی معاون امور بین‌الملل حوزه‌های علمیه کشور و رایزن فرهنگی سابق جمهوری اسلامی ایران در مصر، ۱۳۹۵.

طبرسی، احمد بن علی، الإحتجاج علی أهل اللجاج، ج ۲، تصحیح محمد باقر خراسان، مشهد، مرتضی، ۱۴۰۳ق.

مکارم شیرازی، ناصر، «مصاحبه با آیت الله مکارم شیرازی»، چشم و چراغ مرجعیت، قم، دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، ۱۳۷۹ش.

نشریه افق حوزه، همه چیز درباره‌ی ال‌زهر مصر و شیخ جدید آن، شماره ۲۷۰، ۲۹ اردیبهشت ۱۳۸۹.

بیانات رهبری در دیدار شرکت‌کنندگان در اجلاس جهانی اساتید دانشگاه‌های جهان اسلام و بیداری اسلامی ۱۳۹۱/۹/۲۱ در سایت www.khamenei.ir.

بیانات رهبری در دیدار مهمانان کنفرانس وحدت اسلامی ۱۳۷۶/۵/۱ در سایت www.khamenei.ir.

فصلنامه حبل المتین شماره ۱۵

آیت الله اراکی در نشست ائمه جمعه استان کردستان:

علمای اسلام با روشنگری، مراقب توطئه‌ها باشند

امور جهان اسلام دانست و افزود: تکفیری‌ها به دنبال جنگ بین شیعه و سنی هستند، لذا علمای اسلام باید با روشنگری، مراقب توطئه‌ها باشند.

دبیرکل مجمع جهانی تقریب به دانشگاه مذاهب اسلامی اشاره کرد و گفت: دانشگاه مذاهب اسلامی یک مؤسسه بسیار بنیادین و اساسی است و می‌تواند در حل مشکلات جهان اسلام بسیار موثر باشد.

وی افزود: در این دانشگاه علمای مذاهب گوناگون، علوم اسلامی را برای دانشجویان مذاهب مختلف بیان می‌کنند و در کنار آن فقه هر مذهب توسط استاد، عالم و متخصص آن رشته و مذهب تدریس می‌شود.

آیت الله اراکی تأکید کرد: امروز هیئت امنای دانشگاه مذاهب اسلامی در سفری که به سنجند

به گزارش خبرگزاری تقریب، نشست تخصصی ائمه جمعه اهل سنت و تشیع استان کردستان با حضور آیت الله «محسن اراکی» دبیر کل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی در کتابخانه امام خامنه‌ای سنجند برگزار شد.

آیت الله اراکی طی سخنانی در این نشست با اشاره به اقدامات مجمع جهانی تقریب در راستای تقویت وحدت اسلامی، گفت: امروز مجمع جهانی تقریب در سراسر جهان اسلام بلکه فراتر از جهان اسلام به عنوان یک جریان ساز شناخته شده و بدون تردید یکی از عوامل اثر در کنترل جریان‌های تکفیری و کاهش اختلافات مذهبی، فعالیت‌ها و حضور مجمع جهانی تقریب بوده است.

وی وحدت مسلمین و تقریب مذاهب را از اهم

در اروپا و آمریکا چندین برابر شده و این نشان‌دهنده فراهم شدن زمینه جدید برای اسلام است.

معاون امور بین‌الملل مجمع جهانی تقریب با بیان اینکه بزرگترین رسالت ما معرفی اسلام راستین و واقعی به جهانیان است، اظهار داشت: در سال‌های اخیر شاهد ترویج اسلام بدلی از سوی دشمنان اسلام در مقابل اسلام واقعی بودیم که

هدف اسلام بدلی ترویج جنگ و درگیری میان برادران مسلمان می‌باشد.

دکتر متکی با تأکید بر اینکه آمریکایی‌ها و صهیونیست‌ها، گروه‌های تکفیری و افراطی را به

وجود آورده‌اند، گفت: هیلاری کلینتون وزیر امور خارجه اسبق آمریکا اعتراف کرد که ما داعش را به وجود آورده‌ایم و یا اینکه اسرائیلی‌ها گفتند که اگر یحزان سوریه حل شود، امنیت ما دچار مشکل می‌شود؛ لذا امنیت ما ایجاب می‌کند که جهان اسلام ناامن باشد.

معاون امور بین‌الملل مجمع جهانی تقریب تأکید کرد: ارائه تصویری مخدوش از اسلام و نهادینه کردن اختلاف و درگیری میان امت اسلامی از اهداف اصلی دشمنان اسلام برای ایجاد گروه‌های تکفیری و افراطی در جهان اسلام است.

وی با بیان اینکه اسلام رسالت بسیار بزرگی بر

با آیت الله بروجردی اشاره نمود که در دارالتقریب همکاری داشته‌اند (مکارم شیرازی، ۱۳۷۹ش، ص ۲۷۰). دارالتقریب به همت عالمان سنی و رؤسای ال‌زهر و «حاج شیخ محمد تقی قمی» -که برای تدریس قبل از دهه ۲۰ به مصر رفته بود- در سال ۱۳۲۵ش تأسیس شد و مورد حمایت آیت الله بروجردی از ایران و آیت الله شیخ محمدحسین کاشف‌الغطاء از عراق و آیت الله عبدالحسین شرف‌الدین از لبنان قرار گرفت.

پس از اشغال فلسطین، دانشگاه ال‌زهر، به دلیل قدمت تاریخی آن و عوامل محیطی و ظهور عالمانی چون سید جمال‌الدین اسدآبادی شیعه و شیخ محمد عبده سنی و شاگردان آنها در مصر، به مسئله فلسطین، بیش از سایر مراکز علمی جهان، ندای وحدت را سر داد.

جمع‌بندی

ال‌زهر با داشتن ظرفیت‌های کمی و کیفی بالا از لحاظ علمی و نفوذ و تأثیرگذاری قابل توجه بر روی مسلمین جهان، دارای قابلیت‌های زیادی جهت ترویج اندیشه تقریبی است. ال‌زهر از این جهت که از لحاظ ماهیت دارای تعلقات اهل سنت است، بسیار زیاد می‌تواند موثرتر در مقابل فرهنگ تکفیر و خشونت که از وهابیت و عربستان سعودی نشأت گرفته، بایستد که این مورد برای شیعیان دشوارتر است. وجود شخصیت‌های برجسته ال‌زهر و کرسی‌های علمی-تخصصی این موسسه، بهترین امکانات جهت گفتگوهای مذهبی و رفع شبهات و کدورت‌ها بین مذاهب فقهی است.

به طور کلی، عاملی که می‌تواند در برابر تلاش‌های عربستان سعودی بایستد، همین ظرفیت‌های ال‌زهر است که البته نیازمند تعامل بیش از پیش با مراکز تشیع دارد. از این رو، بسیار مطلوب است که بین حوزه علمیه قم که مرکز تشیع در دیاست و دانشگاه جامعه المصطفی که گستره‌ی بین‌المللی دارد با ال‌زهر تفاهم-نامه‌هایی مبنی بر همکاری در همه زمینه‌ها ایجاد

وحدت شیعیان و سنی‌ها نیازمند تبادل علمی و دادوستد دانش میان آنهاست، همچنین تبادل اطلاعات و دانش به‌طور مستقیم نیز یکی از راه‌های از میان رفتن سوء برداشت‌ها است.

عرضه کتاب‌های مرجع عالمان و پیشوایان مذاهب به یکدیگر از دیگر راهکارهای تحقق وحدت دنیای شیعه و سنی است. همچنین تقریر و تدریس رشته فقه مقارن با مذاهب اسلامی دیگر و کلام مقارن اسلامی از دیگر مسیرهایی است که دانشگاه ال‌زهر توان بالقوه بسیار بالایی در این زمینه دارد و کارهایی نیز در این زمینه صورت گرفته است (همان).

علاوه بر صدور فتوا و عمل بر طبق فقه شیعه، کرسی درسی نیز برای تقریر فقه جعفری در جامعه ال‌زهر مصر بنیان گذاشته شد. شیخ محمود شلتوت در نامه‌ای به محمد تقی بافقی آورده است: «تقریر درسه فقه المذاهب الاسلامیه الشیعیه مع مذاهب السنییه فی ال‌زهر و فی کله الشریعه علی وجه المخصوص» و در این راستا برای ارائه تفکر دارالتقریب مجله «رساله الاسلام» نیز برای فکر تقریبی بین مسلمانان چاپ و انتشار یافت و اهداف آن بیان شد که: «لیس من غایه التقرب بین المذاهب أن یتربک السنی مذهبیه أو الشیعی مذهبیه انما غایه التقرب أن یتعد الجمع حول الاصول المتفق علیها» (فیومی، بی‌تا، ص ۹۴)

اصولاً اختلاف، امری طبیعی (حجرات، ۱۳) و ناگزیر (هود، ۱۱۸) است و در مواردی موجب پویایی می‌شود؛ چنان-که پیامبر اکرم می‌فرماید: «إِخْتِلَافٌ أُمَّتِی رَحْمَہ... اختلاف اُمت من، رحمت است» (طبرسی، ۱۴۰۳ق، ج ۲، ص ۳۵۵). البته تفاسیر حول این فرمایش پیامبر (ص) مختلف است؛ ولیکن یکی از موارد رحمت این است که این اختلاف موجب ترویج دین را فراهم می‌نماید. از دیگر فعالیت‌های پیشین ال‌زهر که دال بر اندیشه تقریبی در آن است، می‌توان به تعاملات

معاون امور بین‌الملل مجمع جهانی تقریب تأکید کرد: بزرگترین رسالت ما معرفی اسلام راستین و واقعی به جهانیان است.

به گزارش خبرگزاری تقریب، «منوچهر متکی» معاون امور بین‌الملل مجمع جهانی تقریب در دیدار جمعی از علما و شیوخ کشورهای غنا و گینه که در محل مجمع جهانی تقریب در تهران برگزار شد، تأکید کرد: طبیعت مسلمین، طبیعت اعتدالی و حرکت در مسیر صلح و آرامش است.

وی با بیان اینکه علیرغم اتفاقات چند سال اخیر، امروز اسلام تولدی جدید در جهان پیدا کرده است، افزود: امروز چاپ قرآن کریم و کتب معارف اسلامی نه تنها در جهان اسلام بلکه در کشورهای غیراسلامی

ادامه از صفحه قبل

ناگفته نماند که هرچند مذهب تشیع به رسمیت شناخته می‌شود و کرسی‌های علمی در این دانشگاه برای تشیع کم و بیش وجود دارد، ولیکن تنها امری که گاهی به تقریب لطمه می‌زند، مقابله با ترویج و تبلیغ تشیع در مصر است که به نظر می‌رسد این یک جریان در ال‌زهر نباشد؛ بلکه تنها سلیقه‌ی شخصی تعداد محدودی از روسای آن باشد که بعد از انقلاب مصر واقع شده است و این آفت باید با تصمیمات درست از مسیر تقریب حذف شود.

فعالیت‌های تقریبی

فعالیت‌های مشترک وزارت اوقاف و ال‌زهر مصر، از تلاش‌های مجدانه و پیگیر استادان حکایت می‌کند که همه بضاعت علمی خویش را به صحنه آورده‌اند. برخی از این فعالیت‌ها که زیر نظر استادان مجرب انجام می‌پذیرند، به شرح زیر است:

بررسی کتب مذهبی، نظارت بر مجامع و سمینارهای اسلامی، کنترل نظام آموزشی و آموزش‌های مذهبی در مدارس غیردولتی، انجام پژوهش‌های اسلامی و قرآنی، ارائه آموزش‌های تبلیغی-مذهبی به افراد مختلف، انتشار کتب و نشریات مذهبی، بررسی فعالیت‌های مختلف فرهنگی-هنری و تطبیق آن‌ها با ارزش‌های اسلامی، برگزاری مسابقات بین‌المللی قرائت قرآن و تحقیق در زمینه وضعیت زندگی و مسائل مسلمانان از جمله فعالیت‌های ال‌زهر است که ظرفیت ترویج اندیشه تقریب را به میزان قابل ملاحظه‌ای داراست.

از راهکارهای اساسی برای تحقق وحدت بین شیعیان و اهل سنت این است که نخبگان و اندیشمندان شیعه و سنی ضمن التزام به مواضع مذهبی خود، صادقانه در راه تقویت و اقتدار امت اسلامی گام بردارند و در این مسیر، ال‌زهر بستری فوق‌العاده مفید را به طور بالقوه داراست. تحقق

نشریه مرکز بررسی‌های اسلامی

دوهفته‌نامه سیاسی، اجتماعی، فرهنگی

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: سیدهادی خسروشاهی
سردبیر: سید محمود خسروشاهی

نشانی: قم / خیابان شهدا (صفائیه) / نبش ممتاز

تلفکس: ۰۲۳۱۴۳۷۴۱ صندوق پستی: ۱۳۶ چاپ: ولیعصر

سایت‌های مرکز

مرکز بررسی‌های اسلامی: www.iscq.ir

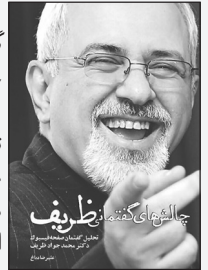
استاد خسروشاهی: www.khosroshahi.org

کلیه شروق: www.ketab.ir/shorough

پست الکترونیکی: besatonline@gmail.com

کتابی درباره دکتر محمدجواد ظریف در نمایشگاه کتاب

کتاب «چالش‌های گفتمانی ظریف» تألیف علیرضا دبای منتشر شد. این کتاب به تحلیل گفتمانی صفحه فیسبوک دکتر محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه ایران در طول مذاکرات هسته‌ای

می‌پردازد.

به گزارش خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا)، کتاب «چالش‌های گفتمانی ظریف» تألیف علیرضا دبای از سوی انتشارات سیمای شرق در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران عرضه می‌شود.

کتاب «چالش‌های گفتمانی ظریف» دارای هفت فصل با عناوین «انتخاب ظریف از سپهر رسانه‌ای»، «کنش ارتباطی ظریف»، «ارتباطات ظریف در چارچوب نظریه‌ها»، «گفتمان و مدل تحلیل گفتمان صفحه فیسبوک دکتر ظریف»، «نگاه کلی به متن و گفتمان ظریف»، «تحلیل گفتمان انتقادی صفحه فیسبوک دکتر ظریف» و «فرصت‌ها و تهدیدها، بیم‌ها و امیدها» است.

این کتاب به تحلیل گفتمانی صفحه فیسبوک دکتر محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه ایران در طول مذاکرات هسته‌ای می‌پردازد.

در بخشی از مقدمه کتاب به قلم دکتر صادق زیباکلام آمده است: «ظریف اقدام متهورانه‌ای انجام داد که در نوع خود بی‌نظیر بود. او که به همراه دولت روحانی از همان ابتدا مورد بی‌مهری صداوسیما و رسانه‌های حکومتی قرار گرفته بود، تصمیم گرفت با استفاده از فضای مجازی با مردم و مخصوصاً نسل جوان ارتباط برقرار کند. صفحه او در فیسبوک و پیام‌های توییترش، با استقبال صدها تن از ایرانیان مواجه شد. استقبال فضای مجازی از ظریف سبب شد او دریابد که مذاکرات هسته‌ای (و برای اینکه درست‌تر گفته باشیم) بازکردن گره‌کور هسته‌ای با استقبال گسترده به‌ویژه نسل جوان‌تر مواجه شده است.»

مؤلف در این کتاب با رویکردی برخاسته از تحقیقات کیفی در حوزه علوم ارتباطات، دلایل و چگونگی استفاده دکترظریف را از یک شبکه اجتماعی در بستر رسانه‌های نوین برای گزارش لحظه‌لحظه مذاکرات هسته‌ای ایران با کشورهای ۵+۱ بررسی کرده و «تحلیل گفتمان» متفاوتی را ارائه داده است.

کتاب «چالش‌های گفتمانی ظریف» در ۱۷۲ صفحه، شمارگان یک‌هزار نسخه و به قیمت ۱۵ هزار تومان از سوی انتشارات سیمای شرق منتشر شده و برای نخستین بار در نمایشگاه کتاب تهران عرضه خواهد شد. غرفه این انتشارات در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران سالن ۳ عمومی (۸۳)، راهروی ۴، غرفه ۷۷۷ است.

آیت‌الله قبله‌ای عارفی بود که هیچ منیت‌ی در ایشان دیده نمی‌شد

علمی بالا فرصت بسیار مغتنمی برای دانشگاه در سال‌های گذشته بوده است.

وی افزود: دانشگاه علوم قضایی در سال ۱۳۶۱ به همت آیت‌الله دکتر بهشتی تأسیس شده و تنها دانشگاه جامع حقوقی کشور است که سالیانه هزار قاضی در این دانشگاه تربیت می‌شوند. اصل اساسی در تربیت دانشجویان دانشگاه علوم قضایی تقویت جنبه‌های تربیتی و الگو قرار دادن استادان نمونه با سجایای اخلاقی بالاست.

رئیس دانشگاه علوم قضایی درباره کتابخانه این دانشگاه نیز اظهار کرد: در فکر جابه‌جایی کتابخانه در روزهای آینده هستیم و کتابخانه دانشگاه به ساختمان جدید منتقل می‌شود. بودجه لازم برای خرید کتاب‌های موردنیاز کتابخانه در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در نظر گرفته شده، چراکه کتابخانه این دانشگاه از بهترین و غنی‌ترین کتابخانه‌های دانشگاهی است.

شریعت‌باقری درباره اهدای کتابخانه آیت‌الله قبله‌ای به کتابخانه این دانشگاه نیز گفت: طبق وصیت این عالم ربانی کتابخانه شخصی ایشان به دانشگاه علوم قضایی اهدا شده و امروز این مهم به‌طور رسمی انجام می‌گیرد. در این روز همچنین کتابخانه دانشگاه علوم قضایی به نام آیت‌الله قبله‌ای مزین خواهد شد.

خطاب به علی (ع) بود، به این مضمون که عالم سه علامت دارد: راستگوست، از حرام دوری می‌کند و در برابر همه مردم تواضع به خرج می‌دهد. آیت‌الله قبله‌ای سعی داشت مصداق بارز همه این صفات باشد. حتی در روزهای پایانی عمر نیز این خلوص و شفافیت در وجود ایشان دیده می‌شد.

وی ادامه داد: آیت‌الله قبله‌ای غیر از دانش و فضیلت انسانی، بسیار شاکر و صبور بود، در سال‌های پایانی عمر که توانایی جسمانی ایشان بسیار تحلیل رفته بود باز هم شاکر بود که می‌تواند بخواند و بنویسد و در واپسین روزهای عمر پیربرکت نیز که توانایی دیدن هم نداشت از فرزندانش می‌خواست که کتاب‌هایش را برایش بخوانند تا بتواند آنها را ویرایش کند. ایشان سعی می‌کرد روایتی را که از ائمه خوانده و می‌داند در زندگی خود هم پیاده کند. آیت‌الله قبله‌ای سلف بزرگانی همچون آیت‌الله خویی و حضرت امام (ره) بود.

شریعت‌باقری، رئیس دانشگاه علوم قضایی نیز به‌عنوان سخنران در این آیین گفت: آیت‌الله قبله‌ای خوبی سال‌های طولانی از عمرش را صرف تألیف و آموزش دانشجویان کرد. این فقیه دانشمند همچون افرادی چون شهید مطهری و شهید مفتاح دانشگاه را منشأ خیرات و خدمات دید و به دانشگاه رفت. حضور چنین فردی با درجه اجتهاد و مقام

آغاز به کار کتابخانه تخصصی امام سجاد(ع) با ۷۰۰ اثر

کتابخانه‌های تخصصی از ضرورت‌های حوزه تحقیق است

در موضوعات خواهد بود.

در ابتدای آیین نشست علمی حجت‌الاسلام و المسلمین محمدجواد صابریان با اشاره به ضرورت توجه ویژه به صحیفه سجادیه به عنوان زبور آل محمد (ص) و مهمترین اثر حضرت زین العابدین (ع) اظهارداشت: صحیفه سجادیه در کلام بزرگان اثری باقیمانده از علم الهی و آکنده و سرشار از عطر نبوی و ملقب به «انجیل اهل بیت(ع)» است و حتی بعضی از عرفا معتقدند، صحیفه سجادیه در ردیف کتب آسمانی بوده و در کنار آنها قرار می‌گیرد.

مدیر مؤسسه فرهنگی دارالعرفان با اشاره به جریان‌ی از آیت‌الله مرعشی نجفی (ره) خاطرنشان کرد: زمانی که مرحوم آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی (ره) نسخه‌ای از این اثر را به شیخ طنطاوی رئیس دانشگاه الازهر مصر هدیه کرد، شیخ الازهر بعد از مطالعه صحیفه سجادیه ضمن اظهار تأسف از اینکه جامعه اسلامی با این اثر آشنا نیست، نامه‌ای را خطاب به ایشان نوشت.

وی گفت: در نامه رئیس دانشگاه الازهر به آیت‌الله مرعشی نجفی آمده است که: «از بدبختی ما است که تاکنون بر این اثر گرانبه‌ای جاوید که از میراث‌های نبوت و اهل بیت (ع) است، دست نیافته بودیم و من هر موقع این کتاب گرانسنگ را مطالعه کردم آن را ما فوق کلام مخلوق و مادون

همزمان با سالروز ولادت امام سجاد(ع) نشست علمی پیرامون سیره علمی و عملی امام زین‌العابدین علیه‌السلام و معرفی کتابخانه تخصصی امام سجاد(ع) با حضور فرهیختگان حوزه و دانشگاه در مؤسسه فرهنگی دارالعرفان برگزار شد.

در این نشست علمی که با معرفی کتابخانه تخصصی امام سجاد(ع) همراه بود، حجت‌الاسلام رضا مختاری مدیر مؤسسه کتابشناسی شیعه، پورعلیرضا استاد سطوح عالی حوزه، محمدجواد صابریان مدیر مؤسسه فرهنگی دارالعرفان، پیرامون شخصیت و سیره و آثار امام سجاد(ع) و نیز پیرامون کتابخانه تخصصی امام سجاد به ایراد سخن پرداختند.

حجت‌الاسلام پور علیرضا ضمن بیان روایتی از حضرت امام سجاد(ع) به ضرورت بررسی آثار آن حضرت اشاره و کتابخانه تخصصی امام سجاد(ع) را یکی از فعالیت‌های مؤثر در این حوزه برشمرد.

حجت‌الاسلام مختاری ضمن ابراز خرسندی از شروع فعالیت کتابخانه تخصصی امام سجاد بحثی ویژه در حوزه کتابخانه‌های تخصصی و باید‌ها و نبایدهای آن ارائه کرد و گفت: کتابخانه‌های تخصصی یکی از ضرورت‌های حوزه تحقیق است که راه را بر محققان و پژوهشگران آسان نموده و مانع پیدایش آثار کم‌مایه علمی و یا دوباره کاری

معرفی کتاب آیت‌الله حاج میرزا حسن آقا مجتهد تبریزی

مؤسس و مصحح مشروطه در آذربایجان

و چهره‌اش در هاله‌ای از اتهامات بی‌بنیاد فرو رفت.

کتاب حاضر رهاوردی نو برای بازجستن چهره حقیقی مجتهد تبریز است که مجموعه‌ای ارزشمند از مکتوبات و اسناد، شفاهیات و گاه اعترافات مخالفان وی را دستیاب کرده و با کالبد شکافی شایعات، سره‌را از ناسره پدیدار می‌سازد. پایان بخش کتاب با

عنوان «آذربایجان، پاسدار تشیع» برای آشنایی با تاریخ پرافتخار آذربایجان و تبیین دسیسه استعمار جهت جداسازی آن از خاک ایران اسلامی است.

خواهان تبریز» نظر دارد، طی فصول شش‌گانه، پس از بررسی جایگاه اجتماعی خاندان مجتهد، به واکاوی زندگی، مقامات بلند علمی-معنوی، افکار و مجاهدات سیاسی وی در دوران مشروطه می‌پردازد.

آیت‌الله مجتهد تبریزی که خود از پیشگامان جنبش مشروطه در تبریز بود، با مشاهده برخی انحرافات، به صف منتقدان پیوست و بدین ترتیب نه تنها در زمان حیات از حملات افراطیون مصون نماند، بلکه بیش از دیگران در معرض اتهام استبدادخواهی قرار گرفت